

क्करहरूलाई रेविज खोप कार्यक्रम

रेम्बो टावट रेसवय

ग्रामिण कुखुराको खोर

सधारिएको बंगरको खोर

अनदानमा निर्माण गरेका खोरहरू

अनदानमा निर्माण गरेका खोरहरू

विभिन्न तालिम

भेटि गोत्रमा भेटा रणनाग गहै

आ.ब.२०७८/०८९

भूमे गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पशु सेवा केन्द्र
खावाङ-वगर रुकुम (पूर्व)

बिषय-सूची

प्रथम खण्ड	1
(१) भूमे गाउँपालिकाको संक्षिप्त विवरणः	1
२. पदाधिकारीको विवरणः	2
३. कर्मचारीको विवरण	3
४. शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण	5
५. स्वस्थय संस्था सम्बन्धी विवरणः	6
६. प्रमुख पर्याटकीय स्थलहरुः	6
द्वितीय खण्ड	12
१. पशु सेवा शाखाको परिचयः	12
२. पशु सेवा शाखाको उद्देश्यः	12
३. पशु सेवा शाखाका रणनीतिहरुः	13
४. पशु सेवा शाखाका प्राथमिकताहरुः	14
५. पशु सेवा शाखाबाट उपलब्ध हुने सेवाहरुः	14
६. पशु सेवा शाखाको भौतिक सुविधाहरु	15
७. पशु सेवा शाखाको संगठनात्मक ढाँचा तथा सेवा प्रदानको अवस्थाः	16
८. पशु सेवा शाखामा कर्मचारी तथा जनशक्ती हालको अवस्थाः	16
९. पशु सेवामा दर्ता भएका व्यवसायिक फर्महरुको विवरणः	17
१०. पशु सेवा शाखामा दर्ता भएका पशुपन्छी पालक कृषक समूह/समितिको विवरणः	19
११. पशुपन्छी औषध पसलको अवस्थाः	21
१२. मासु पसलको अवस्थाः	21
१३. ग्रा.प.स्वा.का/जे.टि/जे.टि.ए.को अवस्था	21
१४. भूमे गाउँपालिका भित्रका हरित स्वयमसेवकहरुको अवस्था	22
१५. सम्भ्रमवित पशुपालन पकेट क्षेत्रहरु	22
१६. भूमे गाउँपालिकामा पशुपन्छीपालनको अवस्थाः	22
अ) पशुपन्छीको तथ्याङ्कः	23
आ) पशु जन्य उत्पादनको अवस्थाः	24
इ) बार्षिक आधारभुत तथ्याङ्क	25
ई) पशु तथा पशुजन्य पदार्थको बजार मूल्यः	27
१७. भूमे गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय पशु सेवा शाखाको आ.ब.२०७८/०८९ को बार्षिक प्रगतीको विवरण	28
अ) कार्यक्रम भूमे गाउँपालिका पशु बिकास कार्यक्रम तर्फः	28
आ) भूमे गाउँपालिकाकालाई पशु बिकास तर्फ संघिय सरकारबाट ससर्त अनुदान कार्यक्रम तर्फः	29
इ) भूमे गाउँपालिकाकालाई पशु बिकास तर्फ संघिय सरकारबाट समानिकरण अनुदान अन्तर्गत हस्तान्तरित कार्यक्रम तर्फः	29
ई) भूमे गाउँपालिका पशु सेवा केन्द्रमा कुल बजेट कार्यन्वयनको अवस्थाः	30
१८. भूमे गाउँपालिका मार्फत सञ्चालित विभिन्न कार्यक्रमबाट लाभ लिने लाभग्राहीहरुक विवरण	30
क) तालिम सम्बन्धी विवरणः	30
ख) घर पालुवा कुकुरहरुका लागि रेविजको खोपको विवरणः	31
ग) पि पि आर खोपको विवरणः	31
घ) हीउदे घाँसको विउ तथा विरुवा वितरणको विवरणः	31
ङ) वर्षे घाँसको विउ तथा विरुवा वितरणको विवरणः	31
१९) विभिन्न समयमा गाउँपालिकाबाट पशु बिकासका लागि वितरण गरिएको पशुपन्छीहरुको विवरणः	32
२०) पशु स्वास्थ्य शिविरको विवरण	32

२२.	दैनिक पशुपंछी उपचार तथा स्वास्थ्य चेकजाँच तर्फ	33
२३.	भूमे गाउँपालिकाबाट सञ्चालित सबै प्रकारका पशु विकास विकास कार्यक्रम, पशु सेवा कार्यक्रम, पशु उपचार सेवा र परामर्श सेवाबाट लाभ लिने कुल लाभग्राहीहरूको विवरण:	34
२४.	सबै प्रकारका शिविर तथा पशु सेवा केन्द्रको उपचार फाँटबाट उपचार सेवा पाउने पशुपंछीहरूको विवरण	34
२५.	पशु सेवा केन्द्रबाट उठेको राजस्वको मासिक विवरण:	34
२६.	कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा आई परेका समस्याहरू र समाधान गर्न गरिएका प्रयास तथा कार्यक्रमबाट प्राप्त प्रतिफलहरूको संक्षेपिकरण:	35
२७.	पशु सेवा शाखाबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कामका झलकहरू	44
२८.	चरण तथा घाँसेवाली उत्पादन पात्रो	46
२९.	पशुपंछीको खोप तालिका	46

प्रथम खण्ड

भूमे गाउँपालिकाको, रुकुम (पूर्व)

(१) भूमे गाउँपालिकाको संक्षिप्त विवरण:

- गाउँपालिकाको नाम: भूमे गाउँपालिका रुकुम (पूर्व)
- गाउँपालिका स्थापना मिति: २०७३/११/२७
- गाउँपालिकाको केन्द्र: भूमे २ खावाडवगर रुकुम (पूर्व)
- गाउँपालिकामा भएका कुल वडाका संख्य: ९ (नौ)
- गाउँपालिकामा सम्पर्क गर्दा:

टेलिफोन	९८०८५०२०२३, ९००९८१८७७७	फ्याक्स	
ईमेल	info@bhumemun.gov.np, bhumemun@gmail.com	वेबसाईट	bhumemun.gov.np

६. वडा कार्यालय सञ्चालनको अवस्था:

छुट्टै वडा कार्यालय सञ्चालन भएका वडाहरू	कार्यालय सञ्चालन हुन नसकेका वडाहरू
९	०

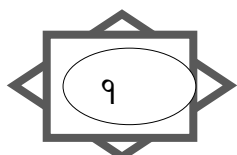
७. जनसंख्याको विवरण: (राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार)

वडा नं.	महिला	पुरुष	जम्मा	घरधुरी संख्या	साविक गाविस तथा वडा	क्षेत्रफल ब).कि.मि.(
	१३३२	११०८	२४४०	५४२	काँक्री ४-७, ९	७९.९५०
	१२०७	१०४६	२२५३	४६६	काँक्री १-३, ८	३०.४४७
	१३२५	१११७	२४४२	५१२	मोराबाड १-९	२०.८४७
	६९८	५९८	१२९६	२७१	काँडा १-३, ८	१६.९०५
	७०३	५६२	१२६५	२७२	काँडा ४-७	१९.१८९
	१००३	८३४	१८३७	३७१	महत १, २, ९	२०.५९५
	८०८	७०८	१५१६	३२०	महत ३-६	२६.७९७
	१३२५	११०१	२४२६	४७२	महत ७, ८ रुकुमकोट ४	२०.५९५
	१७४५	१३६९	३११४	६०९	चुनबाड १-९	३८.६८२
	१०१४६	८४४३	१८५८९	३८६५		२७३.६७

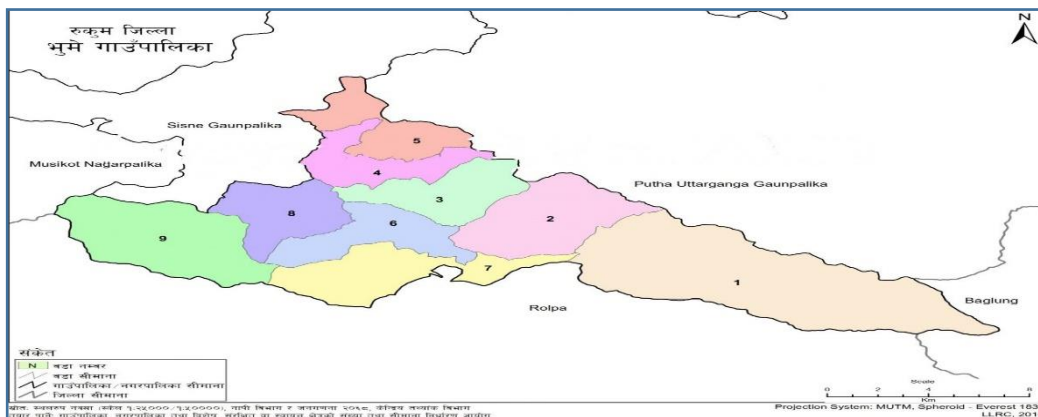
८. भूमे गाउँपालिकाको क्षेत्रफल: २७३.६७ ब.कि.मि

९. जनसंख्याको विवरण: (राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रसम्भिक प्रतिवेदन अनुसार)

क्र.श.	महिला	पुरुष	जम्मा	घरधुरी संख्या	परिवार संख्या
१	१०४१०	१४२५	१९८३५	३८४९	४१९४

१०. भूमे गाउँपालिकाको श्रोत नक्सा

११. भौतिक पूर्वधारको अवस्था:

विषयवस्तु	इकाई	आ.व. २०७८/०८९ को अवस्था	कैफियत
कालो पत्रे पक्की सडक	कि.मि.	०	
ग्राभेल सडक	कि.मि.	०	
कच्ची सडक	कि.मि.	१९.२९८	
खानेपानीको सुविधा पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	९५%	
ढल/नाल	कि.मि.	१.१३	
विद्युत सुविधा पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	८०.१३%	
टेलिफोन लाईन	संख्या	०	
ईन्टरनेट सेवा प्रदायक संख्या	संख्या	३	
ल्यान्ड फिल साईडको अवस्था	क्षेत्रफल	०	

२. पदाधिकारीको विवरण:

क) जनप्रतिनिधी:

क्र.स.	नाम	पद	सम्पर्क नं तथा ईमेल
१	होम प्रकाश श्रेष्ठ	अध्यक्ष	9806224697, homshrestha292@gmail.com
२	सविना बुढा	उपाध्यक्ष	saweenabudha@gmail.com, 9822829103, 9866949086
३	नारायण पुन मगर	प्रवक्ता	9808168535

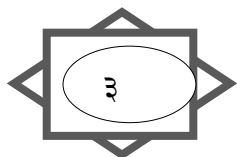
ख) भूमे गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरूको सम्पर्क विवरण:

क्र.स.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं	कैफियत
१	होम प्रकाश श्रेष्ठ	अध्यक्ष	भूमे गा.पा	9806224697	
२	सविना बुढा मगर	उपाध्यक्ष	भूमे गा.पा	9822829103	
३	मनकाजी पुन मगर	वडा अध्यक्ष	भूमे गा.पा १	9808685399	
४	ज्ञानकुमारी पुन(धर्ती)	महिला सदस्य	भूमे गा.पा १	9822914936	
५	कुमार पुन	वडा सदस्य	भूमे गा.पा १	9803716687	
६	ढाँट पुन	वडा सदस्य	भूमे गा.पा १	9810873687	
७	भागपुरा कामी	दलित महिला सदस्य	भूमे गा.पा १	9809586075	
८	नारायण पुन मगर	वडा अध्यक्ष	भूमे गा.पा २	9808168535	
९	रकम पुन	वडा सदस्य	भूमे गा.पा २	9810965969	

१०	राज कुमार बुढा	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. २	9822856269	
११	सुन कुमारी रोका	महिला सदस्य	भूमे गा.पा. २	9829690921	
१२	बरमाया कामी	दलित महिला सदस्य	भूमे गा.पा. २	9805107592	
१३	प्रशुराम बुढा	वडा अध्यक्ष	भूमे गा.पा. ३	9810916709	
१४	नर बहादुर सुनार	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ३	9866816946	
१५	निम कुमारी सुनार	दलित महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ३	9822927524	
१६	विष्णु रोका	महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ३		
१७	अर्थलाल रोका	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ३	9808168757	
१८	श्याम प्रसाद बुढा	वडा अध्यक्ष	भूमे गा.पा. ४	9863634803	
१९	जोखि बुढा	महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ४	9813750310	
२०	सिता कामी	दलित महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ४	9866923964	
२१	गणेश बहादुर बुढा	सदस्य	भूमे गा.पा. ४	9810906641	
२२	हिमाल वि.एम.	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ४	9806658168	
२३	टेक प्रसाद बुढा	वडा अध्यक्ष	भूमे गा.पा. ५	9748544080	
२४	प्रतिक्षा घर्ती बुढा	महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ५	9868945363	
२५	भारती नेपाली	दलित महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ५	9864548697	
२६	बसन्त नेपाली	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ५	9840835506	
२७	लेखन बुढा	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ५	9864287168	
२८	विक्रम पुन मगर	वडा अध्यक्ष	भूमे गा.पा. ६	9843855896	
२९	रुजी रोका	महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ६	9822487793	
३०	जुनकुमारी वली	सदस्य	भूमे गा.पा. ६	9860843583	
३१	विमला विक	दलित महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ६	9745953611	
३२	मन कुमार बुढा	सदस्य	भूमे गा.पा. ६	9842312557	
३३	संगम रोका	वडा अध्यक्ष	भूमे गा.पा. ७	9866650899	
३४	मेघ बहादुर श्रेष्ठ	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ७	9840494155	
३५	मैमान रोका	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ७	9863523455	
३६	सुनमाया सुनार कामी	दलित महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ७	9809805581	
३७	सिता कुमारी बुढाथोकी	खुल्ला महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ७	9809590829	
३८	दिनेश रोका मगर	अध्यक्ष	भूमे गा.पा. ८	9847937779	
३९	फोमली बुढा मगर	महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ८	9829823577	
४०	अनिता कामी	दलित महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ८	9812845356	
४१	टिकाराम कामी	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ८	9822973123	
४२	तुलविर बुढा	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ८	9848925851	
४३	विनोद बुढा	वडा अध्यक्ष	भूमे गा.पा. ९	9746495232	
४४	सुनिता पुन	महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ९	9847673787	
४५	मन कुमारी नेपाली	दलित महिला सदस्य	भूमे गा.पा. ९	9866818072	
४६	आईत बहादुर ओली	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ९	9868631201	
४७	गण बहादुर पुन	वडा सदस्य	भूमे गा.पा. ९	9860900389	

३. कर्मचारीको विवरण

स्तर	प्राविधिक	अप्राविधिक	जम्मा	
अधिकृत	४	५	९	

सहायक	२०	१७	३५	
-------	----	----	----	--

क) कर्मचारी:

क्र.श.	नाम	पद	सम्पर्क नं तथा ईमेल
१	चन्द्रसिंह श्रष्ठ	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८०१३३२३३३
२	उपेन्द्र यादव	ज.स्वा.नी	9809889765 9847981037
३	गणेश ओली	लेखा अधिकृत	९८२२९७५२४८
४	प्रेम प्रसाद भट्टराई	सूचना अधिकारी/अधिकृत छैटों	९८१७५१९६८७
५	कौशल कुमार तिवारी	शिक्षा अधिकृत	9815503242
६	जनक ओली	सूचना तथा संचार प्रविधी अधिकृत	९८४४९७२०६६, ९८०९७५४६६७
७	बसन्ती सुवेदी	रोजगार संयोजक/शाखा अधिकृत	9804556448
८	स्वतन्त्र राज चौधरी	कृषि प्रसार अधिकृत	9822823826
९	सुदिप खत्री	स्वास्थ्य प्रणाली सवलीकरण अधिकृत	9804185197
१०	सन्तोष घर्ती	सव ईन्जिनियर	९८१३८५७८०४
११	बिजय बाठा मगर	लेखापाल	9818124988
१२	चेतन बुढा मगर	सहायक पाचौँ	9818124988
१३	सुन्दर प्रसाद उपाध्याय	आलेप	9822471047
१४	संजिव खड्का	हेअ	9812827249
१५	बिर बहादुर के.सी	कम्प्युटर अपरेटर	9806259020, 9847662758
१६	अनुपमा श्रेष्ठ	सव ईन्जिनियर	9825520354
१७	टेक बहादुर बुढाथोकी	प्रास	9813345810
१८	बिसाल पुन	ना प्रा स	9813608696
१९	नारायण ओली	ना प से प्रा	९८१३४५२११८
२०	धनिसा पुन मगर	स म वि नी	9829527368
२१	बामदेव गौतम	खा पा स टे	9810866424
२२	लक्ष्मण बुढा मगर	सब ईन्जिनियर	९८४७९१२६१६
२३	सकार विष्ट	MIS अपरेटर	9809832004
२४	चन्द्र बहादुर सुनार	कम्प्युटर अपरेटर	9823571044
२५	राम रोका मगर	सहायक कम्प्युटर अपरेटर	९८०३०९६७४१
२६	राज कुमार रोका मगर	सव ईन्जिनियर	9818177208
२७	सुनिल बुढा मगर	सव ओवरसियर	9810948020
२८	भुपेन्द्र शाही	ना प स्वा प्रा	98115553272
२९	शिखर विश्वकर्मा	ना प्रा स	९८०६२९११२५
३०	भुपाल ओली	ना पा से प्रा	9800518498
३१	दिल कुमारी सुनार	ना पा स्वा प्रा	9807469974
३२	जनम बुढा मगर	ना प स्वा प्रा	9829509649 980365812
३३	अमृता रोका	ना प स्वा प्रा	9829545913
३४	कमल केसी	ना प स्वा प्रा	
३५	यलिसा सुनार	पोषण स्वयमसेवक	9829509649 9803658127
३६	सपना बुढा	उद्यम सहजकर्ता	9809591383
३७	बिकास गौतम	उद्यम सहजकर्ता	9809591383
३८	कमला शाह	फिल्ड सहायक	
३९	नन्दिता गुरुङ	फिल्ड सहायक	
४०	ओक बहादुर बि क	कार्यालय सहयोगी	९८०९७९०४०७
४१	ललिता ओली	कार्यालय सहयोगी	9809812772
४२	तेज बहादुर रोका	कार्यालय सहयोगी	9810965477

४३	भरत बुढा मगर	हलुका सवारी चालक	
४४	टेक बहादुर बुढा	हलुका सवारी चालक	
४५	सरिता श्रष्ठ	कृषि स्वयमसेवक	९८०९८३४०३२
४६	आसा बुढाथोकी	कृषि स्वयमसेवक	९८६८६८२५१३

४. शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

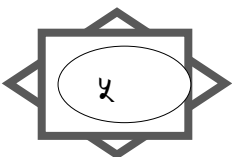
१२. शाक्षरता प्रतिशत: ५४.५%(महिला ६५.८ र पुरुष ४५.१%)

१३. विद्यालयको संख्या:

आ बी	माबी	उमाबी	क्याम्पस	प्राविधिक शिक्षालय	विश्व बिद्यालय	अन्य
२५	८	०	०	०	०	०

१४. विद्यालयका प्रअहरुको विवरण:

क्र स	विद्यालयको नाम	ठेगाना	संचालित कक्षा	प्रअ को नाम थर	सम्पर्क नं.
१	श्री चैतेछहरा आधारभूत विद्यालय	भूमे गा.पा-९, पेदीधर्मशाला	१-५	भीमकुमार डाँगी	9844983935
२	श्री आधारभूत विद्यालय	भूमे गा.पा-९, दुवाचौर	१-५	मान बहादुर विष्ट	9868298945
३	श्री आधारभूत विद्यालय	भूमे गा.पा-९ सिमचौर	१-८	तेजबहादुर खड्का	9866907545
४	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यामिक विद्यालय	भूमे-९, चुनवाड	१-१२	मानसिंह डाँगी	९८६४७२९८०८
५	श्री सन्नी आधारभूत विद्यालय	भूमे गा.पा-९ गलमछिन्ने	१-५	गणेशकुमार पुन	९८४६४४५२५०
६	श्री मदनस्मृति आधारभूत विद्यालय	भूमे गा.पा-९ डाडाँगाउँ	१-४	चेतराम नेपाली	९८६६९६३८९३
७	श्री त्रिभुवन आधारभूत विद्यालय	भूमे गा.पा-२, खाबाड	१-८	लाल बहादुर खड्का	9822901903
८	श्री जनजागृति माध्यमिक विद्यालय	भूमे गा.पा-६, महत	१-१२	चन्द्रबहादुर बुढा मगर	९८०९७७६२२८
९	श्री आधारभूत विद्यालय	भूमे-७, लाबाड	१-५	प्रकाश बुढामगर	९८४७८५२३०५
१०	श्री जनचेतना आधारभूत विद्यालय	भूमे-६, खाम्दै	१-५	मेनका गौतम	९८४४८८१३२३
११	श्री बराहा आधारभूत विद्यालय	भूमे-१, स्याला	१-८	देवीप्रकाश पुन	९८१०९१९४०५
१२	श्री नमूना आधारभूत विद्यालय	भूमे-३, मोरावाड	१-८	टेकबहादुर श्रेष्ठ	९८६९८४९६३०
१३	श्री शहिद शुक्र माध्यमिक विद्यालय	भूमे-३, सिमा	१-१२	झुलप्रसाद गुरुङ	९८२३६६५१२९
१४	श्री बालविकास आधारभूत विद्यालय	भूमे-२, जंगडाँडा	१-५	रामलाल बुढा	९८०९५७५६१५
१५	श्री टक्सार आधारभूत विद्यालय	भूमे-३, झुम्लाबाड	१-८	होमजङ्ग राना मगर	९८४७९५३०२०
१६	श्री शहिद बासु स्मृति नमूना आधारभूत विद्यालय	भूमे-३, क्याडसी	१-८	मञ्जु बुढा रोका	९८१०९६४६९४
१७	श्री भूमि आधारभूत विद्यालय	भूमे-१, रुजीखोला	१-५	सुनकुमारी पुन	९८१२८०५७५६
१८	श्री त्रिवेणी माध्यामिक विद्यालय	भूमे-२, काँक्री	१-१०	इन्द्रजीत रावल	९८१०९१७०६५
१९	श्री हिमालय आधारभूत विद्यालय	भूमे-२, गावाड	१-५	गोवर्धन बुढा	९८१०९२००२४
२०	श्री सिद्धचौर माध्यमिक विद्यालय	भूमे-१, लुकुम	१-१२	रामबहादुर पुन	९८०६२४८९३५
२१	श्री बालज्योति आधारभूत विद्यालय	भूमे-२, दहबाड	१-५	मदन कुमार आचार्य	९८६६५३७७९९
२२	श्री नेपाल राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय	भूमे-८, कोर्जा	१-८	लक्ष्मी शर्मा	९८६६९३१२६५

२३	श्री सरस्वती माध्यमिक विद्यालय	भूमे-८, सिमखोला	१-१०	निर्मल कुमार चन्द	9812573263
२४	श्री जनज्योति आधारभूत विद्यालय	भूमे-७, धर्मशाला	१-८	नारायण बुढा	9810923982
२५	श्री बालजनजागरण आधारभूत विद्यालय	भूमे-६, रिसालचौर	१-८	लिलाबहादुर पुन	9803711922
२६	श्री खेलोफाल्ने आधाभूत विद्यालय	भूमे-७, गुनाम	१-५	लाल बहादुर खत्री	९८०९८३२५९८
२७	श्री जनशक्ति माध्यमिक विद्यालय	भूमे-४, काँडा	१-१०	धनेश कुमार थापा	9822950042
२८	श्री जनता आधारभूत विद्यालय	भूमे-५, सेराबाड	१-५	तिलक प्रसाद आचार्य	9748557011
२९	श्री जनविकास आधारभूत विद्यालय	भूमे-४, तल्लोसाकिम	१-५	विष्णु खत्री	9866957270
३०	श्री आधारभूत विद्यालय	भूमे-५, डालिबाड	१-५	गंगाराम शर्मा	9843502691
३१	श्री माध्यमिक विद्यालय	भूमे-८, कुचिवाड	१-१०	खिम बहादुर ओली	9810189225
३२	श्री बालविकास आधारभूत विद्यालय	भूमे-९, गोठिबाड	१-३	अमन बुढा मगर	9845578457
३३	श्री जनशक्ति माध्यमिक विद्यालय	भूमे-४, झिम्का	१-३	पुष्पा रोका	9868191083
३४	श्री बाल विकास	भूमे-६, नाखे	बालविकास	जानकुमार रोका मगर	9844086040

५. स्वस्थ संस्था सम्बन्धी विवरण:

अस्पताल				प्राथमिक स्वस्थ केन्द्र	स्वास्थ्य चौकी	आधार भुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र
आन्तरिक	अनुदान र अन्य	निजी	शैयाको संख्या				
०	०	०	०	०	५	४	२

१५. गाउँपालिका भित्र कारोबार गर्ने प्रमुख बैंक: सिटिजन इन्टरनेशनल बैंक लि.

६. प्रमुख पर्याटकीय स्थलहरू:

(क) प्राकृतिक

पर्याटकीय स्थलको नाम	वडा नं	विशेषता
मासिङ	७	प्राकृतिक सुन्दरता, सिस्ने हिमाल, पश्चिम धवलागिरी, जलजला क्षेत्रको मनोरम दृष्य अवलोकन गर्न सकिने
गुराँसे	१	प्राकृतिक सुन्दरता, सिस्ने हिमाल, पश्चिम धवलागिरी, जलजला क्षेत्रको मनोरम दृष्य अवलोकन गर्न सकिने
तिलाचन दह	१	उच्च स्थानमा रहेको दह, प्राकृतिक सुन्दरता, सिस्ने हिमाल, पश्चिम धवलागिरी, जलजला क्षेत्रको मनोरम दृष्य अवलोकन गर्न सकिने
पाती हाल्ने	१	हिउदभर हिउले ढाकेको क्षेत्र, षायाममा मनोरम फूलहरू फुलेर ढकमक्क देखिने उच्च स्थानमा रहेको
चौरी छैवाड	१	हिउदभर हिउ भैरहने, ढोरापाटन शिकार आरक्षभित्र पर्ने, ढोरापाटन उपत्यकाको दृष्यावलोकन गर्न सकिने, सिस्ने हिमाल, जलजला, पश्चिम धवलागिरी लगायतका हिमशृङ्खलाहरू अवलोकन गर्न सकिने
मारिङ –चौरी छैवाड हुदै सेपे सम्म	१, २, ३, ४ र ५	घना जंगल, वन्यजन्तु, हिमाल लगायतको दृष्यावलोकन गर्न सकिने
तीन बहिनी लेख	९	धार्मिक महत्व र हिमालको दृष्यावलोकन
बैला सम्धी गुफा कल्ला कम्द	९	गुफा भित्र छिपछिपे पानी र सो भित्र चादी रडमा भएका ढुङ्गाहरू विभिन्न आकृतीका देखिने

(ख) धार्मिक:

पर्याटकीय स्थलको नाम	वडा नं	विशेषता
सुयु फुल टिप्ने स्थान	१	भूमे पूजा गर्नका लागि फूल टिप्न जाँदा बास बस्ने स्थान
चन्वाड गुफा	३	झुङ्लावाडको चनवाड भन्ने गुफामा स्वर्गद्वारी प्रभुमहाराज बसी ध्यान गर्को स्थान

(ग) साँस्कृतिक:

पर्याटकीय स्थलको नाम	वडा नं	विशेषता
लुकुम	१	स्थानिय झाक्री मेला, भूम्या नाच र पूजा
काक्री	२	स्थानिय झाक्री मेला, भूम्या नाच , पूजा, जनजाती संग्रालय र धनमान पार्क
झुङ्लावाड	३	साँस्कृतिक भवन, हरियाली मेला, बाहु भदौ मेला
काडाँ, साकिम	४	भूम्या नाच र पूजा, पैसरी नाच ,शारङ्गी नाच, विभिन्न प्रव तथा मेलाहरु र परम्परागत मगर साँस्कृती बोकेका स्थानहरु
सेरावाड	५	पैसरी नाच ,शारङ्गी नाच, विभिन्न प्रव तथा मेलाहरु
महत	६	तान्त्रिक नचरु नाच, धङ्गे नाच, युद्ध स्मारिका
गुनाम	७	भूम्या नाच र पूजा, पैसरी नाच ,शारङ्गी नाच, विभिन्न प्रव तथा मेलाहरु
कोर्जा	८	पैसरी नाच ,शारङ्गी नाच, विभिन्न प्रव तथा मेलाहरु
चुन्वाड	९	पैसरी नाच ,शारङ्गी नाच, पन्चेवाजा नाच र विभिन्न प्रव तथा मेलाहरु

(घ) ऐतिहासिक:

पर्याटकीय स्थलको नाम	वडा नं	विशेषता
गनतन्त्र संग्रालय चुन्वाड	९	तत्कालिन नेकपा (माओवादी) ले सशस्त्र युद्धबाट लोकतान्त्रिक जनगनतन्त्रमा जान केन्दिय समितीद्वारा कार्यनीती पारित भएको, सशस्त्र युद्धमा प्रयोग भएका विभिन्न युद्ध सामापग्रीको अवलोकन
महत	६	युद्ध स्मारिका र शान्ती स्मारिका
लुकुम तालिम केन्द्र	१	तत्कालिन जनमुक्ती सेनाले तालिम गरेको स्थान
क्याडसी तालिम केन्द्र	३	तत्कालिन जनमुक्ती सेनाले तालिम गरेको स्थान
बासु स्मृती जनवादी विद्यालय तथा संग्रालय	३	तत्कालिन माओवादिले संचालन गरेको बिद्यलय, युजुवा शिक्षा तथा युद्धकालमा पठनपाठन गरेका पाठ्यपुस्तक तथा सामाग्रीहरुको अवलोकन गर्न सकिने
झुङ्लावाड राजदरवार	३	भुरेटाकुरे राजाहरुको पालामा मुद्रा काट्ने (टक्शार) बसेको स्थान
लावाड	७	तत्कालिन माओवादीको ऐतिहासिक बैठक वसेको स्थान

१६. प्रमुख आर्थिक केन्द्र: चुन्वाड गैरीगाउँ, सिसाघारी, खावाड बजार, त्रिवेणी , त्रिवेण वजार , महत बजार, कोर्जा बजार, दौमही बजार, लुकुम बजार

१७. जिल्लामा सञ्चालन भएका तथा पहुच पुग्ने एफएम रेडियोहरु:

क) सामुदायिक रेडियो पूर्वी रुकुम

ख) सामुदायिक रेडियो रुकुमेनी

१८. स्थानिय दहबाट प्रकाशन हुने पत्रपत्रिका: नभएको

१९. सञ्चालनमा रहेका सहकारीको संख्या: ५

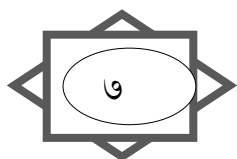
२०. चादु भएका दमकलको संख्या: नभएको

२१. चालु अवस्थामा रहेका एम्बुलेन्सको संख्या: २

२२. अन्य उपयुक्त लागेका विवरणहरु:

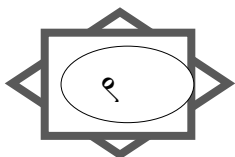
क) वडागत विवरण: भौतिक, सास्कृतिक तथा साँस्कृतिक

क्र.श.	वडा नं १	
१	वन जंगल	चन्द्र कोई, नगो (लसुन बारि), डाँट खर्क, स्यागुजा, बाघकुने, चौँरी वन (पठार), पाती हाल्ने, बुढी गाड, चेमाली, दुस्के, हिरनेटा, तिलाचन, मि घाव, (आगो जल्ने), वाटागोड (लेक), जङ्गले खोला ,बरियम, धाप्का, हेपला पो, पाटे, लुकुमेल, टिला, धमखोला
२	सामुदायिक वन	लुगुमेल सामुदायिक वन, नरीबाड सामुदायिक वन, यामधमरा सामुदायिक वन, मूलबाड सामुदायिक वन, रुजिखोला सामुदायिक वन, चौँरी रिगल तिलाचन सामुदायिक वन, वर्षिसिप सामुदायिक वन, सिरिखोला घर्तिबाला सामुदायिक वन, लामपाटा सामुदायिक वन, पञ्चासे सामुदायिक वन

३	खोलानाला	लुकुम खोला, रानी बासा (लुकुम खोलाको मुहान), धमखोला, रुजिखोला, घोरलेड खोला, जोङ्गले खोला, बुडिगाडा खोला, रचिम खोला, गागर खोला, किरी खोला, टुपुबाड खोला, जारी खोला, धतासी खोला
४	विद्यालय	बराहा आधारभूत विद्यालय स्याला, शिद्धचौर मा.वि. लुकुम, भूमी आ.वि. रुजिखोला
५	टोल वस्तीहरू	लुकुम गाउ, रुजिखोला, पञ्चासे, बनमाला रिग, घर्तिबाला, धनिबाड, लामपाटा, नरिबाड, रुपगा, बरपिसी, गरबाड, खुईम, मुलबाड, सानो गाउँ
६	पर्याटकीय स्थल	मगर बस्ती लुकुम गाउँ, सबै भन्दा ठुलो धुपि सल्ला, जनसेना तालिम स्थल रुपगा र सेपाल, तिलाचन. चौँरी, नगो पो
७	सडक	पुष्पलाल मध्य पहाडी लोक मार्ग
८	बटो	लुकुम-थबाड, लुकुम-उवा, लुकुम-कोल, लुकुम-तकसेरा, लुकुम-ढोरपाटन,
९	सरकारी कार्यालय	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई केन्द्र, वडा कार्यालय लुकुम
१०	जलविद्युत	लुकुम खोला लघुजलविद्युत आयोजना
११	खानी	-
१२	उत्पादनशील	लुकुम
क्र.श.	वडा नं २	
१	वन जंगल	रिका, डोराल थाना, दुधे गौँ, चेर नेटा, लाटापानी, फल्ले घर, झमगैरा, फुलनेटा, राम्ला, मन्नाउने लेक, राम्चे मारिड (काँक्री), कोइचा (गुनाम , महत र खाबाडको बिच), बदाले (दमखोला), नचारु खेल्ने, कुरीवन, मालीङघैरा, सर्पु, खासिबाड, खालपाटे, क्वालखा, रानी वन , काचिड, भैसि खर्क, चुत्रो टड
२	सामुदायिक वन	बर्जिमगैरा सामुदायिक वन, रानीवन सामुदायिक वन, रामली सामुदायिक वन, सल्लेरी सामुदायिक वन, सुकाखोला सामुदायिक वन, लालीगुँरास सामुदायिक वन, सिद्धार्थ महिला सामुदायिक वन, बालज्योति सामुदायिकवन, क्वालकाखोला सामुदायिक वन
३	खोलानाला	बाङ्गखोला, रेबाङ्ग खोला, टप्पु खोला, सुलिवन खोला, रिसे खोला, खासिबाङ्ग खोला, खाबाङ्ग खोला
४	विद्यालय	त्रिवेणी मा.वि. काँक्री, बाल ज्योति आ.वि. दहबाड, आ.वि. गाबाड, बालविकास आ.वि. जङ्गाडाँडा, त्रिभुवन आ.वि.
५	टोल वस्तीहरू	काँक्री, गाबाड, खाबाड, जङ्गडाँडा, आरु डाँडा, दहबाङ्ग, सैपाटुङ, चिप्लेघैरा
६	पर्याटकीय स्थल	भुन्टे छहरा, सिद्ध बराह मन्दिर, आदिवासि जनजाति सङ्ग्रालय, सहिद स्मृति पार्क
७	सडक	पुष्पलाल मध्यपहाडी लोक मार्ग, सहीद मार्ग
८	बाटो	काँक्री-गुनाम, काँक्री-कोल, काँक्री-राडसी, खाबाड-गुनाम
९	सरकारी कार्यालय	वडा कार्यालय, अतिरिक्त हुलाक, स्वास्थ्य चौकी काँक्री
१०	जलविद्युत	
११	खानी	
१२	उत्पादनशील	काँक्री, खाबाङ्ग बगर, खाबाङ गाँउ, सैपातुङ, गाबाङ्ग
क्र.श.	वडा नं ३	
१	वन जंगल	बारदारने, तुसारे खोला, कुम खोला, भित्रि वन, सनगौना, भैरुव, चुन्बाड, गुराँसे, पाति, हाल्ने, लाबाड, चिरण, पिलबाङ्ग, निमबाड, धुपि गैरा, हलुङ नेटा, तिला, घोरा दुङ्गा, दकरीबाड, बराहढल्के, राम्लि खर्क, बाकैपातल, केउरागैरा, गल्कुओडार, बैसगैरा, तंला, भैसीमेला, बाकसीडाडा, धवदरावास, रेला, तुम्बासा, दोहाडेखगाले खानी, बथाधारा, ढकरीवाड, क्वाचौँड, झम्का, लुङ्जा, सिङ्केखोरिया, चिरखेल्ने, बझाङ्गे, उत्तरमूख्या, साकिनागैरा, बलाझाक्रीखोला, प्रोपैरा, भाजे, नेटा, तल्लो गावाड, सिमा नीपालत, सुर्तीवाड
२	सामुदायिक वन	गुराँसे सामुदायिक वन, राम् सामुदायिक वन, भुईचाले सामुदायिक वन, लाम्दाली सामुदायिक वन
३	खोलानाला	भित्रि खोला, भैरम खोला, जुम्ला खोला, झिम्वाड खोला, आफरधारा खोला, धुपीगैरा, तुन्वासाखोला, बजाङ्गे खोला, रिमल खोला, तुनवाड खोला
४	विद्यालय	आ.बी.झुम्लावाड, सहिद वासु स्मृती नमुना विद्यालय क्याडसी, आ.बी. मोरवाड, शहिद बुक्र मा.बी. सिमा,

५	टोल वस्तीहरू	मोरावाड(पैयापाट,कोलबोट,खालवोट),झुम्लावाड(गोठवाड,टिमरवाड,विसदना,ठूलोगाउँ,तुनवाड,चौरीवाड,धजाहाल्ने, डिम्मरगैरा,खासीवाड,दाङ्लिगा),सिमा(सिमा गाउँ,सुर्तीवाड),क्याङ्सी(क्याङ्सी गाउँ, बुढावारा,धुपी खुद्रा,थाम,चेनडाडा,तल्लो गावाड,रिक डाडा)
६	पर्याटकीय स्थल	चम्बाड गुफा,झुम्लावाड राज दरबार,झुम्लावाड तामाखानी सुरुङहरु,क्याङ्सी मोडेल स्कुलराम्ती बहाह थान, जनसेना तालिम स्थल क्याङ्सी
७	सडक	सिसाधारी-सिमा-झुम्लावाड-राङ्सी -कोल सडक, सिमा- मोराबाड -काडाँ, जुम्लावाड -क्याङ्सी- खावाडवगर सडक
८	घोरेटो बटो	सिमा-क्याङ्सी,झुम्लावाड-क्याङ्सी,क्याङ्सी-गावाड,झुम्लावाड-गावाड,सिमा-जुम्लावाड
९	सरकारी कार्यालय	वडा कार्यालय सिमा,स्वास्थ्य चौकी सिमा
१०	जलविद्युत	क्याङ्सी खोला लघुजलविद्युत आयोजना,तुनवाडखोला लघुजलविद्युत आयोजना,
११	खानी	तामा खनी झुम्लावाड
१२	उत्पादनशील	क्याङ्सीवगर,सिमा खेत,मोरावाड वगर ,पैयापाटा, झुम्लावाड,क्याङ्सी
क्र.श.	वडा नं ४	
१	वन जंगल	सानगौना,चम्माड,पाति हाल्ने, गुर्गुसे,चेप्टे ढुङ्गा,सेपे,लिक्ले,बिमा,हातबाड,खालिवाड,घङ्गारी, नयाँ वन,भुकभुके पातल,बिपालु
२	सामुदायिक वन	कोटबारे सामुदायिक वन,राल्ना सामुदायिक वन,झुङलुङ सामुदायिक वन,भुकभुके पातल महिला सामुदायिक वन,विपालु सामुदायिक वन
३	खोलानाला	साबकिम खोला, हासकेट खोला, झकरेखेत खोला, तुसारिम खोला, भिन्ने खोला, लिके खोला, लामप्रसाद खोला,सेलावाड खोला,लेदा स्यावाड खोला,कुम खोला,भुकभुके खोला, स्यावाड खोला,कुम खोला झुङलुङ मुहान,जुगेपानी मुहान मुहान,नौधारी मुहान
४	विद्यालय	जनशक्ती मा.बी.काडाँ,जन बिकास आधारभुत बिद्यालय लल्लो साकिम
५	टोल वस्तीहरू	बिपालु,काडाँ, सकिम गाउँ, दर्फ बस्ती,रुली,तरङ्गी, पोखरा,पुवाड,काडाँ बगर
६	पर्याटकीय स्थल	सेमचौर सेटबार पर्याटन केन्द्र,
७	सडक	मध्य पहाडी लोकमार्ग,धौलापहिरा- सकिम -काडाँ सडक,काडाँ -सेरावाड सडक
८	घोरेटो बटो	काँडा-मोरवाड
९	सरकारी कार्यालय	वडा कार्यालय काँडा,स्वास्थ्य चौकी,
१०	जलविद्युत	-
११	खानिज स्रोत	तामाखानी (विभिन्न स्थानमा)
१२	उत्पादनशील	काँडा वगर,तल्लो साकिम,काँडा
१३	सामुदायिक भवन	महिला भवन
क्र.श.	वडा नं ५	
१	वन जंगल	जेतरा,सल्लेरी,लिस्ने,खारबाड,रुपगात,बाराफू,बालुवा,सानो भेरी,ओवाड,नरवाड,तिला,डाँफे जुल्ला,सेपे ,जिल्लावारी,लामप्रसाद,झोम्पेक्कई, लिप्के,राकुली चौर, चौधवा,पटाङगली खाल,भिपाल,सुक्ति बिसौना,साकिम स्कुल,घट्टेखोला,छिसमिरी पातल,भलखोला सिलिन्दारा,भैसीलोटे,गेवाड गैरा,एक्ले चेमला
२	सामुदायिक वन	भेडाखर्क सामुदायिक वन,सेरावाड सामुदायिक वन,डाँलिवाड सामुदायिक वन,
३	खोलानाला	मछैना खोला,बिमा खोला,होवाड खोला,राङ्सी खोला,पञ्चासे खोला,छिसमेरा खोला, रुमगाड खोला, ,सानिभेरी
४	विद्यालय	आधारभुत बिद्यालय डालिवाड, आधारभुत बिद्यालय सेरावाड
५	टोल वस्तीहरू	उपल्लो सकिम,सेरावाड,डालिवाड,मछैना,माथिगाउँ,
६	पर्याटकीय स्थल	तामा खानी स्थानहरु,ढुङ्गाको कोठे थान,बिराल नाखे,पञ्चासे मन्दिर,चर्च भवन डालिवाड,चर्च भवन सेरनवनड
७	सडक	सकिम -सेरावाड -डालिवाड सडक,बालुवा -डालिवाड -सेरावाड सडक
८	घोरेटो बटो	गेङ्खा-सेरावाड-बिमाखोला,बालुवा-देउखोला-डालिवाड

९	सरकारी कार्यालय	वडा कार्यालय सेरावाड,सामुदायिक स्वस्थ ईकाई सेरावाड
१०	जलविद्युत	रुकुमगाड जलविद्युत आयोजना (निर्माणाधिन)
११	खानिज स्रोत	तामाखानी हातावाड
१२	उत्पादनशील	सकिम,रसेरावाड,डालिवाड
क्र.श.	वडा नं ६	
१	वन जंगल	लिमावाड,रुन्वि,खाम्दै,तामारी,गडिङ्गा,नाखे
२	सामुदायिक वन	नखर खोला सामुदायिक वन,हरियालि सामुदायिक वन,तामारी सामुदायिक वन,रहुडाँडा सामुदायिक वन,
३	खोलानाला	रुवाड सर्वाड खोला,गाग्रे पानी,जुगमरी मगर खोला,गानापानी-मन्यु खोला,सेरङ्गा खोला,तामारी खोला, थवाड खोला,
४	विद्यालय	जनजागृती मावी महत, जनचेतना आ.बी.खाम्दै, बालजनजागरण आ.बी. रिसालचौर,बालबिकास नाखे
५	टोल वस्तीहरु	महत,खाम्दै,स्याला,टुर्पा,नाखे,गडिङ्गा,रुन्ची तामारी,नैमाक्याड,गुमिलजा,थामी ,तुवाड,पनेरा
६	पर्याटकीय स्थल	कोईचा माई मन्दिर,रतिगा कवल औसेवी बहरा मन्दिर,देविथान,भवानी थान,कालिका थान, जिपु गोड,योडवाड,ढोटे छहरा,युद्ध मारिका,जनसेना तालिम स्थल सेवाड पोवाड , थामै,गुमिल्चा,नैमाक्याड,युद्धचोक,शहिद स्मारिका पार्क
७	सडक	महत -धर्मशाला- थवाड- शहिद मार्ग,खावाड- महत -खाम्दै- चुन्वाड,लावाड- रिसाल -खाम्दै रिङरोड
८	घोरेटो बटो	जितखोला-महत,किम्पुबोट-महत,महत-मन्यु,रुन्ची -तामारी,खाम्दै-रिसालचौर,नैमाक्याड -तामारी,तामारी-रिसालचौर,महत-कोईचा-गुनाम,खरे बिसोना-रवाड-जम्जा-रुवाड,महत-अबै खोर -तामारी,महत-गानापानी-दोमही
९	सरकारी कार्यालय	स्वास्थ्य चौकी महत,बडा कार्यालय महत,अस्थाई प्रहरी चौकी
१०	जलविद्युत	लुकुम खोला जलबद्युत आयोजना
११	बजार	महत बजार,दोमही बजार
१२	उत्पादनशील	महत,खाम्दै,तामारी
क्र.श.	वडा नं ७	
१	वन जंगल	हिउसो,धवाले,पातिहाल्ने,बसै धुरी ,चैतेलेख,थामै,पुर्खेपानी,सिराड,सिपकुड,गलिनाखार,सुडरेखाल, गुहाड,खारोला,मुलखोला,मुतलावाड,सुईतेघर,धनीववड,दोबाटो,काफलवाड,छोप्रो क्वाईसी,भैराहाल, तिला,मारिड,ढोङ्ग्रो छेडा,लुकुमेल तिला,नमुन्जा
२	सामुदायिक वन	फूलवारी सामुदायिक वन
३	खोलानाला	मकार खोला,तामारी खोला,मङ्गरा खोला,गरुडसी खोला,सिरवाड खोला,धर्मशाला खोला,गर्भे खोला,मुतलावाड खोला,नर्जिका खोला,सिप खोला,भित्रवन खोला,खिमा खोला,
४	विद्यालय	आ .बी. लावाड,धर्शाला,गुनाम
५	टोल वस्तीहरु	लावाड,रिसाल,दाडरीवाड,भित्रिवन,धर्मशाला,आगरीवाड,धर्मशाला,बागतारे आगरिवाड,तुओखर धारा,चौकावाड, खरदारा पोखरा,काफलवाड,डाँडा गाउ,खानधारा,गुनाम,तामारी,छापकोट
६	पर्याटकीय स्थल	धार्मिक स्थलहरु:बराह थान लावाड,भुमे पूजा मन्दिर हुल्वाड, भूमे थान गुनाम,देवि थान डाँडागाउँ गुनाम,बहरा थान कोईचा,देवि मन्दिर धर्मशाला,बोक्सी पूलकारी मन्दिर अन्य स्थलहरु: लावाड बस्ती,जनसेना तालिम स्थल
७	सडक	धर्शाला -थवाड शहिद मार्ग,बागतारे- गुनाम,गुनाम -लावाड
८	घोरेटो बटो	धर्मशाला-खुजरीवाड-लावाड,स्याम्पु-दाडरीवाड,भित्रिवन-रिसालचौर
९	सरकारी कार्यालय	वडा कार्यालय,सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई
१०	जलविद्युत	लावाड लद्यु जलविद्युत,धर्मशाला लद्यु जलवुत,गुनाम लद्यु जलविद्युत
११	खानी	-
१२	उत्पादनशील	धर्मशाला,गुनाम,लावाड,भित्रिवन,उगरवाड
क्र.श.	वडा नं ८	
१	वन जंगल	खालगैरा,गल्ली,व्यवाड,दहभागे,थापा खर्क,खरनेटा,ओर्दिङ,हाडिठाम,मालिङ गैरा,भैसाभागे,सान दमार,तूल दमार,हाङ्के भिर,चेप्टे ढुङ्गा,रघु डाँडा,मजिङ्गा

२	सामुदायिक वन	चेप्टे ढुङ्गा सामुदायिक वन, मजिङ्गा सामुदायिक वन, मैवाङ समुदायिक वन, कुचिवाङ सामुदायिक वन, जनचाहाना सामुदायिक वन
३	खोलानाला	कोर्जा खोला, कुचिवाङ खोला, कुनपानी खोला
४	विद्यालय	नेपाल राष्ट्रिय आधारभुत विद्यालय भोल्टिसिमलचौर, सरस्वती आत्रारभुत विलास्य सिमखोला, आधारभुत विद्यालय कुचिवाङ, बालविकास झिम्का
५	टोल वस्तीहरू	घोर्नेटी, मैकाडा, भैटसीलोटे, कोवाङ, पट्टर्सवाङ, तम्दै, भलावोट, तलगाउँ, नाम्फु, पोखरापाटा, दाङपाना, हारि, मालुम, मैवाङ, कुचिवाङ, पहिरावाङ, पाछावाङ
६	पर्याटकीय स्थल	बोवाङ (हिम शृङ्खला अवलोकन गर्न), खाल गहिरा (भाद्र सक्राती मेला), सिमखोला (माघे सक्राती मेला), सिमखोला (चैते दशै मेला), पुर्सवाङ देवि थान, झोप्लाहाल्ने बहरा थान,
७	सडक	दोमही-कोर्जा- चुन्वाङ सडक, रुकुमकोट-पाछावाङ-पोखरापाटा-भलावोट-सिमखोला सडक,
८	घोरेटो बटो	दोमही-कुडर-लिधा-कुचिवाङ-मैवाङ-होर्दिङ-खर्नेटा-चुन्वाङ, दोमही-कोर्जा-चुन्वाङ
९	सरकारी कार्यालय	वडा कार्यालय पोखरापाटा, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई कार्जा र कुचिवाङ
१०	जलविद्युत	छहराखोला लघु जलविद्युत, कुचिवाङखोला लघु जलविद्युत
११	खानी	छमाल्ने ढुङ्गा खानी, मन्फु ढुङ्गे खानी, मैकाडा फलाम खानी
१२	उत्पादनशील	कुचिवाङ, पाछावाङ, पोखरापाटा, नम्फु, भलावोट, कुनपानी, ताम्दै, पुर्सवाङ, कोवाङ, भैसिलोटे, घोर्नेटी
१३	बजार	सिमखोला, भलावोट, दोमही, कुचिवाङ
क्र.श.	वडा नं ९	
१	वन जंगल	चेते लेखरनेटा लेख, भैसाभाले लेख, बाह्र हाल्ने लेख, बेबाङ धुरी, पुर्खे पानी, तीन बहिनी लेख, तिला लेख, बसन्धरा लेख, रातामाटा जंगल, तीनधारे जंगल, हाईबुजा लेक, लामासौर लेक, दह लेक
२	सामुदायिक वन	सुकाधारा खाए रोटे बगाले सामुदायिक वन, खुर्पा खामे सामुदायिक वन, जौ खोर्ने सामुदायिक वन, दहमुलको पुहा सामुदायिक वन, माछो थुमा सामुदायिक वन, गोविसरा सामुदायिक वन, हरियाली सामुदायिक वन, सिमाखोला सामुदायिक वन
३	खोलानाला	च्याङचुङ खोला (खुङ खोला, छहरा खोला, नङ खोला, भेरी खोला, सिजा खोला), लाखर खोला (तिला खोला, मुल खोला, नुना खोला), गोठिवाङ खोला (ठारा खोला, तेसा खोला तुसारी खोला)
४	विधाय	आबि सिचौर, आबि गोठिवाङ, बिलगेठ बोडीङ स्कुल, माबि गैरीगाउँ, आबि धरमशाला, आबि मेलडाँडा,
५	टोल वस्तीहरू	छहराखोला, च्याङचुङ, बिजौरा, लम्मा, खुङ, मालुम, खाल, मसिना, पेदी, चेप्री, लामा चौर, टाटेपाखा, खर्क थुम्का, दुवाचौर, लौरी काटिना, फावर डाँडा, सिमचौर, मझिना डाँडा स्याला, बाहुन काटिना, मसिना, गोठिवाङ, दलित नमुना वस्ती डाँडा गाउँ, मर्कोटा, चन्दने, तारल, बुढा गाउँ, सल्लेरी, गहुकम्द, बर्चवास, चोतावारी, गैरीगाउँ, गोरजाले, सिमलबोट
६	पर्याटकीय स्थल	चेन्वाङ भेरिडाँडा जनयुद्ध संग्रालय, तीनबहिनी बराह थान, दलित नमुना वस्ती डाँडा गाउँ, बौला सम्धी गुम्फा कल्ला कम्द, चुन्वाङ गैरीगाउँ बजार
७	सडक	चुन्वाङ-गैरीगाउँ-सिमचौर-गर्पा-रुकुमकोट, दुईखोलि-चुन्वाङ-लाखर-रुकुमकोट, गैरीगाउँ-च्याङचुङ-बिजौरा-कोर्जा-महत, चुन्वाङ-लावाङ-थवाङ
८	घोरेटो बटो	पदमार्गः भेरिखोला-भेरिडाँडा-जनयुद्ध संग्रालय, चुन्वाङ-गैरीगाउँ-दलित नमुना वस्ती डाँडा गाउँ हुदै तिन बहिनी धार्मिक स्थल सम्म, गैरीगाउँ-बिजौरा-कोर्जा-दोमही-खावाङवगर
९	सरकारी कार्यालय	चुन्वाङ स्वास्थ्य चौकी, वडा कार्यालय, ई.प्र.का चुन्वाङ
१०	जलविद्युत	चुन्वाङखोला लघु जल विद्युत आयोजना मर्कोटा, चुनेलाखोला लघु जलविद्युत आयोजना च्याङचुङ, लाखरखोल जलविद्युत आयोजना दुवाचौर, खैरे खोला लघु जलविद्युत आयोजना भिरिडाडा, छहराखोला लघु जलविद्युत आयोजना
११	खानी	-
१२	उत्पादनशील	लाखरखोला, सिमचौर, घट्टखोलामर्कोटा, च्याङचुङ, च्याङचेङ, बिजौरा, भेरिडाँडा, सुंग्रेखाल, लुम्मा, खुङ, पुर्खेपानी, छहराखोला
१३	सामुदायिक भवनहरू	महिला भवन गैरीगाउँ, सुन्दर समाज स्पोर्ट क्लब भवन माछापोखरी, कृषि तथा सूचना केन्द्र भवन माछापोखरी, सकुन्ट समृद्धी भवन माछापोखरी, अल्लो प्रसोधन केन्द्र ओडारघारी, सामुदायिक खोप केन्द्र सिमचौर, सामुदायिक भवन बिजौरा, चर्च भवन दाखरखोला

द्वितीय खण्ड

पशु सेवा ईकाई भूमे गाउँपालिका रुकुम (पूर्व)

१. पशु सेवा शाखाको परिचय:

नेपाल एक कृषि प्रधान देश हो। यहाँ बसोवास गर्ने ६५.६% मानिसहरू कृषि पेशामा संलग्न रहेका छन्। कृषि पेशालाई आयमुलक, व्यवसायमुलक, र उत्पादन मुलक बनाउनका पशुपालन व्यवसायको ठूलो भूमिका हुन्छ। कृषि व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्नका लागि पशुपालन व्यवसायलाई उच्च प्रथमिता दिनु पर्ने देखिन्छ। पशुपालनका लागि आवश्यक पर्ने चरण तथा घास प्राप्त गर्नका लागि आवश्यक वनजंगल ३९% रहेको छ। नेपालमा १२% चरणको क्षेत्रफल रहेको हुदाँ पशुपालन व्यवसाय गर्न सजिलो छ। नेपालमा पशुपालन व्यवसायलाई व्यवसायिकरूपमा विकास गर्न सकेको खण्डमा कृषि अर्थतन्त्रमा पशुपालन क्षेत्रको योगदान महत्वपूर्ण हुनेछ। भूमे गाउँपालिका पनि पशुपालनका लागि एक महत्वपूर्ण क्षेत्र हो। गाउँपालिका भित्र पशुपालन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने चरण क्षेत्र धेरै स्थानमा फैलिएको छ। यहाँ पशुपालन व्यवसायको प्रचुर सम्भावना रहेको छ। यहाँ भएका वनजंगल तथा चरण क्षेत्रलाई उपयोग गरि पशुपालन व्यवसाय संचालन गर्न सके गाउँपालिकाको अर्थतन्त्र बिकासमा ठूलो सहयोग पुग्ने देखिन्छ। विविन्न जातजातीको बाहुल्यता रहेको गाउँपालिकामा परम्परागत तरिकाबाट पशुपालन गर्ने गर्दछन्। स्थानिय पशुपन्छीहरूको नश्ल सुधार गरि उत्पादन बढाउन सकिन्छ। यहाँ उपलब्ध चरण क्षेत्रलाई बिकास गर्न सकेकव खण्डमा पशुपालन व्यवसायबाट भने जस्तो नाफा कमाउन सकिने छ। मध्यपहाडी लोकमार्ग बिचबाट हिटेको हुदा भूमे गाउँपालिकालाई उत्पादित पशुजन्य पदार्थहरू बजारिकरण गर्न कुनै समस्या देखिदैन।

देश बिकासको सन्तुलित विकास क्रम संगसंगै पशुधनको संरक्षण रसंर्बर्धन गर्ने उद्देश्यले २०३१ सालमा भेटेरिनरी डिस्पेन्सरीको रूपमा कृषि शाखा अन्तर्गत साविक रुकुम जिल्लामा स्थापना भएको थियो। रुकुम जिल्लामा छुट्टै भेटेरिनरी डिस्पेन्सरी स्थापना भयो। त्यस्तै बि स २०३८ सालमा भेटेरिनरी चिकित्सालयको स्थापना भयो। पञ्चायतकालमा पञ्चायत सचिवालयको रूपमा पशु स्वास्थ्य शाखाको रूपमा रहि जिल्ला भित्रका पशु विकार तथा पशु प्रसार कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै आएको थियो। बि स २०४२ सालमा पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य शाखाको स्थापना भई कार्य संचालन भएको थियो। बि स २०४४ साल तिर स्थापना भएको जिल्ला पशु सेवा कार्यालय बि स २०४९ सालमा आएर जिल्ला कृषि बिकाससंगै पशु सेवा शाखाको रूपमा कार्य सञ्चालन गरेको थियो। बि स २०५२ सालमा जिल्ला पशु सेवा कार्यालय स्थापना भई पशु विकास एबम पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी बिभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै आएको थियो। पशु सेवा उपकेन्द्र सिमाले यस क्षेत्रमा पशु सेवा तथा पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन गरेको थियो।

विस्तारै देशको बिकास क्रमसंगै जिल्ला पशु सेवा कार्यालय अन्तर्गत २०७१/०७२ तिर पशु सेवा केन्द्र “ख” सिमा नाम रहन गएको हो। देशको आमूल परिवर्तन संगै पशुपालन व्यवसायको पनि बिकास गर्ने लक्ष्य संगै बि स २०७३ साल जेठ १८ गते कृषि बिकास रणनीति २०७२ को लक्ष्य पुरा गर्न र किसानको घरदैलोमा पशु बिकास तथा पशु सेवाका सेवा प्रदान गर्न पहिलो चरणमा ५ जना एक गाउँ एक पशु सेवा प्रावििक भर्ण गरि चुन्वाङ गाउँ बिकास समिती अन्तर्गत रहेर काम संचालन भएको थियो। पुनह एक गाउँ एक प्राविधिक भर्ण गर्ने क्रममा बि स २०७३ साल माघ २ गते १ जना प्राविधिक भर्ण गरि साकिकको महत, काक्रि र काडाँ गा वि स मा एक एक जना पशु सेवा प्राविधिक हरूले का संचालन भएको थियो। त्यसपछि देश संधियतामा गयसंगै २०७३/०७४ मा भएको चुनावबाट संधियता कार्यन्वयन भयो। देशमा स्थानिय सरकारहरू निर्माण भए। नेपाल सरकारले स्थानिय निकायमा नै पशु सेवा दिने निकायहरू रहने गरि जिल्ला पशु सेवा कार्यालय अन्तर्गत रहेका संरचनाहरू विकेन्द्रित गरेको पाईन्छ। २०७४ साल चैत्र २८ गते देखि जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरू खारेज भएका थिए। नेपाल संधियतामा गयसंगै रुकुम जिल्ला पनि २ जिल्लाको रूपमा विभाजन भएको थियो।

स्थानिय निकायमा एउटा शाखाको रूपमा पशु सेवा शाखा हुने प्राबधान छ। नेपाल सरकारले पशु सेवा शाखामा १ जना विशेषग्य अधिकृत आठौ, २ जना पाचौ, २ जना चौथो तहका प्राविधिक र १ जना कार्यालय सहयोगी रहने गरि दरबन्दी तैरि गरेको थियो। स्थानिय तहमा रहने पशु सेवा शाखाको नाम के रहने र कति दरबन्दी रहने भन्ने बिषयमा धेरै लामो समय सम्म अन्योल रहेको थियो। हाल पनि स्थानिय तहमा रशेको पशु सेवा, पशु संरक्षण, संवर्द्धन र स्वास्थ्य सम्बन्धी काम गर्ने निकायको नाम के हुन्छ भन्ने बिषयमा दुविधा देखिन्छ। कतै पशुपन्छी शाखा कतै पशु सेवा ईकाई कतै पशु सेवाकेन्द्र भएता पनि। भूमे गाउँपालिकामा रहेको पशु विकास र पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी आफ्ना वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम संचालन गर्दै आएको छ। अझै पनि स्थानिय तहमा व्यवस्थितरूपमा डिस्पेन्सरी संचालन गर्न सकेको अवस्था छैन। एउटा सानो कोठाबाट सबै प्रकारका सेवा प्रभाव गर्ने बाध्यता छ। पशु सेवा प्राविधिक पेशा पनि एउटा किसान हेपिय जसरी बसै देखि हेपियको छ। एउटै कोठामा बास्नादार औषधीहरू राखेर आफ्नो स्वास्थ्यको ख्यालै नगरि दिनरात किसानको सेवा गरिरहेको अवस्था छ। सिमित स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरेर पशु सेवा शाखाले भूमे गाउँपालिकाका किसानहरूलाई उत्कृष्ट र गुनस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने चेष्टा गरेको छ।

२. पशु सेवा शाखाको उद्देश्य:

राष्ट्रिय कृषि निती २०६१, कृषि बिकास रणनीति २०७२, प्रधानमन्त्रि कृषि आधुनिकरण परियोजना, संधिय, प्रदेश र स्थानिय सरकारको निती अनुरूप पशुपालन व्यवसायलाई व्यवसायिकरुड, आयमुलक, रोजगारमुलक तथा सम्मानित पेशाको रूपमा विकास गरि राष्ट्रिय र पालिकाको उत्पादनमा योगदान पुर्‍याउने मुल मन्त्रलाई मध्यनजर गर्दै पशु सेवा प्रसार तथा पशु स्वास्थ्यका कार्यक्रमका निम्न उद्देश्यहरू छन्।

तपशिल:

- क. बैज्ञानिक कार्यतालिका अनुसार समयमै पशुपन्छी खोप, परजिवी नियन्त्रण, रोग नियन्त्रण, अउचार आदि कार्य गरि पशु स्वास्थ्यको सम्बर्द्धन गर्ने।
- ख. स्थानिय हावापानीमा सुहाउँदो पशुपन्छीहरूको वंशाणुगत गुण सुधार गर्ने उद्देश्यले भाले तथा पोथी पशुपन्छीहरू वितरण गर्ने तथा स्थानिय नश्लका उच्च phenotypic character भएका पशुपन्छीको संरक्षण गरि पशुजन्य पदार्थको उत्पादनमा बृद्धि ल्याई दूध, मासु, अण्डा र उनमा आत्मानिर्भर बनाउने।

- ग. ग्रामिण क्षेत्रका कृषकहरूलाई पशुपन्डी पालन क्षेत्रमा सक्रिय सहभागि गराई पशुपालक कृषक समूह/समिति गठन तथा परिचालन गर्ने ।
- घ. गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानहरूमा सम्भाव्यताका आधारमा पशुपन्डी पकेट क्षेत्र छनौट गरि पकेट कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
- ङ. पशुपन्डी जन्म पदार्थको बिक्री बितरणका लागि व्यवस्थित र समुचित बजार व्यवस्थापन गर्ने ।
- च. पशु आहाराको विकास गरि विभिन्न पशुपन्डी पालन कृषक समूह/समिति, फर्महरूलाई सक्रिय बनाई हिउदे, वर्षे, बहु वर्षे, डाले तथा भुही घाँसहरूको खेति ता चरण क्षेत्रको विकास गरि पशु आहाराको समस्या न्युनिकरण गर्ने ।
- छ. जनस्वास्थ्यसंग सम्बन्धित पशुपन्डी रोगहरूको नियन्त्रण गर्ने ।
- ज. ग्रामिण क्षेत्रको अर्थतन्त्रलाई बिकास गर्न सहयोग गरी क्षेत्रिय सन्तुलन तथा वातावरण सन्तुलनमा सहयोग गर्ने ।
- झ. उन्नत जातका पशुपन्डीहरूको बिस्तार तथा नश्व स्थार गर्ने ।
- ञ. स्थानिय जातका पशुपन्डीहरूको संरक्षणमा सहयोग गरी बातावरण सन्तुलनमा सहयोग गर्ने ।
- ट. उन्नत प्रविधीको प्रसारण, हस्तान्तरण गरि व्यवसायिक पशुपालन क्षेत्रको विकास र विस्तार गर्ने ।
- ठ. सुविधा सम्पन्न भेटेरिनरी अस्पताल निर्माणका लागि आवश्यक पुर्वधारहरू निर्माण गर्दै जाने ,
- ड. भूमे गाउँपालिकाको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने,
- ढ. गाउँपालिका भित्र पशुपन्डी पकेट क्षेत्र निर्माण गरि गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाउने,
- ण. गाउँपालिका भित्र पशुपालन क्षेत्रमा आवश्यकता र सम्भावनाका आधारमा पशुपन्डी पकेट क्षेत्र निर्माण गरि गाउँपालिमा एग्रो भिलेज निर्माण गरि पर्याटन प्रवर्द्धन गर्ने,
- त. भेटेरिनरी प्रयोगशाला निर्माण गरि गाउँपालिका भित्रका पशुपालक किसानहरूका समस्या स्थानिय स्तरमा नै समाधान गर्ने,
- थ. प्रत्यक वडामा एक गाउँ एक पशु प्राबिधिकको ब्यवस्था गरि किसानहरूका समस्याहरू घरदैलोमै समाधान गर्ने,
- द. गाउँपालिका भित्रका व्यवसायिक किसानहरूलाई सहयोग गर्नका लागि अनुदानका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,
- ध. गाउँपालिका भित्र उन्नत जातका पशुपन्डी उत्पादन गर्नका लागि कृतिम प्रजनन केन्द्र सञ्चालन गरि सेवा सुरु गर्ने,
- न. पशुपालन व्यवसायको माध्यबाट किसानहरूको आर्थिक बृद्धि गर्ने ,
- न. उन्नत प्रविधीयुक्त पशुपालन व्यवसायको बिकास गर्ने ,
- प. गाउँपालिकामा उन्नत जातका घाँस खेति भएको क्षेत्रफल बिकास गर्न उन्नत जातका घाँसका विउ तथा बेर्ण वितरण गर्ने,
- फ. पशुजन्म पदार्थ मासु, दुध र अण्डामा आत्मानिर्भर बनाउने ,
- ब. किसानहरूलाई घरदैलोमा सेवा प्रवाह गर्ने ,
- भ. गाउँपालिका भित्र पालिएका कुकुरहरूलाई रेविज रोग बिरुद्धको खोप लगाई विश्व स्वास्थ्य संगठनको लक्ष्य पुरा गर्न सहयोग गर्ने,
- म. पशुपन्डीहरूको उपचार सेवा, खोप सेवा, प्रयोगशाला सेवा, आदि कार्य गर्ने,
- य. गुनस्तरीय र आधुनिक खोर गोठ निर्माण र भकारी सुधार गर्ने,
- र. किसानहरूको क्षमता बिकास गर्नका लागि आधारभुत तालिम र कृषक अब्लोकन भ्रमण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

३. पशु सेवा शाखाका रणनीतिहरू:

मत्स्य तथा पशुपन्डी पालनको महत्त्वलाई दृष्टिगत गरि यसको विकास र विस्तारका लागि निम्न कार्य नितीहरू अपनाउनाईयको छ ।

- क. सुशासन र गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका लागि गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखा, सेवा केन्द्र र वडा कार्यालयमा आवश्यक जनशक्तिको बिकास , क्षमता अभिवृद्धि एवं आधुनिक प्रविधीमा जोड दिई आवश्यकता अनुसार न्यायोचित ढङ्गबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- ख. स्थानिय स्रोत साधनलाई अधिकतम प्रयोग गरि कम लगानीमा अत्याधिक मुनाफा हुने ब्यवसायको रुपमा बिकास गर्ने ,
- ग. संघीय संरचना , समावेशी लोकतन्त्र र निक्षेपणको अवधारणा अनुरूप संघीय सरकार र प्रादेशिक सरकारसँग अन्तरसम्बन्ध एवं राजनीतिक , प्रशासनिक, न्यायिक तथा वित्तीय अधिकार र उत्तरदायित्व सुनिश्चित गर्ने ,
- घ. स्थानीय अर्थतन्त्र मजबुत बनाउने गरी स्थानीय मौलिक विशेषतामा आधारित पशुपन्डी फर्महरूको बिकास गरि पर्यटन प्रवर्द्धन मार्फत किसान र समुदायको जीविकास्तर माथि उठाउने ,
- ङ. सामुदायिक शिक्षालाई सबैका लागि शिक्षा र गुणस्तरीय शिक्षाको रुपमा अभिवृद्धि गर्ने,
- च. गुनस्तरीय पशुपन्डी तथा पशुपन्डी जन्म पदार्थको बृद्ध र बिकास गर्नका लागि पशु सेवा केन्द्र सम्मको सेवामा अधिकतम पहुच पुर्‍याउने,
- छ. पशु सेवा क्षेत्रको बिकास गर्नका लागि सरोकारवालाहरूसंग समन्वय गरि योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने,
- ज. स्थानीय साधन स्रोतमा आधारित घरेलु तथा साना उद्योग , दाना उद्योगलाई प्रवर्द्धन तथा बिकास गरि ग्रामीण औद्योगिकरणको प्रक्रियाबाट औद्योगिक क्षेत्रको बिकास गर्ने,
- झ. उत्पादित पशुपन्डी जन्म पदार्थहरूको वजारीकरण गर्नका लागि सहकारी बजारको अवधारणा अनुसार बजार बिकास गर्ने,
- ञ. यूवाहरूको विषयगत दक्षतायुवा उद्यमी प्रवर्द्धन गरी पशुपन्डी ब्यवसायको माध्यमबाट सोरोजगार बनाउन प्रोत्साहन र , प्राविधिक दक्षता , सहजीकरण गर्ने,

- ट. पशुपन्थी बिकासको समुचित बिकास गर्नका लागि प्रत्येक वडा कार्यालय मार्फत बजेटको व्यवस्था गरि युवाहरु परिचालन गर्ने,
- ठ. पशुपन्थीहरुको उपचार र खोपका लागि सरोकारवाला संघ सस्थाहरुसंग सहकार्य गर्ने,
- ड. युवा उद्यमी र व्यवसायी बिकास गर्नका लागि पशुपन्थी कार्यक्रममा अनुदानको दायरा बृद्ध गर्ने,
- ढ. स्थानिय चरण खर्क संरक्षण र बिकास गर्नका लागि घाँस खेति गरि जताभावी पशुपन्थीहरुको चरणम बन्देज गर्ने
- ण. संघिय, प्रदेश तथा गाउँपालिका पशुपालन सम्बन्धी निती, नियम तथा कार्यविधीहरुलाई आधार मानि कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

४. पशु सेवा शाखाका प्राथमिकताहरु:

चालु आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा पशु सेवा केन्द्रले लक्ष्य तथा उद्देश्यहरु हासिल गर्न देहाय बमोजिमका क्षेत्रहरुलाई प्राथमिकतामा राखिएको थियो।

- (क) कृतिम प्रजनन केन्द्रको बिकास गरि उन्नत जातका पशुहरुको बिकासमा योगदान,
- (ख) उन्नत जातका पशुपन्थीहरुको बिकास र स्थानियलाई संरक्षण गर्दै किसानहरुको आर्थिक वृद्धि गरि गरिवी निवारण गर्न सहयोग गर्ने ।
- (ग) किसानहरुको जीवनस्तर, आमदानी र रोजगारी वृद्धि र सहकारिता,
- (घ) किसानहरुले पालेका पशुपन्थीहरुको उपचार गर्नका लागि पशुपन्थी उपचारका लागि औषधी खरिद गर्ने ,
- (ङ) स्थानिय स्रोत साधनको अधिकतम प्रयोग गरि खोर गोठको निर्माण गर्ने,
- (च) व्यवसायिक किसानहरुका लागि उन्नत जातका प्रजनन बोका, भेडा, थुमा, गाई, भैसी ,सुंगुरबंगुरका प्रजाती वितरण गर्ने
- (छ) लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि,
- (ज) कुखुरापालन फर्म व्यवसायापान गर्नका लागि कुखुरापालक किसानहरुका लागि अनुदानको व्यवस्था गर्ने ,
- (झ) व्यवसायिक बाख्रापालन फर्मको बृद्धि र बिकास गर्न बाख्रा पालन गर्ने किसानहरुका लागि अनुदान दिने ,
- (ञ) उन्नत जातका घाँस खेतको बिकास गर्नका लागि उन्नत जातका घाँसहरुको विउँ र बेर्ना बितरण गर्ने ।
- (ट) भेटेरीनरी प्रयोगशालाको बिकास गरि स्थानिय किसानहरुका सामान्य समस्याहरु समाधान गर्ने,
- (ठ) किसानहरुलाई आधारभुत आवश्यकता पुरा गर्नका लागि विभिन्न व्यवसायिक पशुपालनज तालिमहरुको व्यवस्था,
- (ड) किसानले पालेका पशुपन्थीहरुमा रोगको महामारी नफैलियोस भन्नका लागि खोप कार्यक्रम र रोग आवटब्रेकका लागि रिपोर्टिङ ,
- (ढ) अगुवा किसानहरुका लागि प्रविधी सिकाउन र नयाँ प्रविधी गहण गराउनका लागी अगुवा कृषक अवलोकन भर्षण सञ्चालन गर्ने ,
- (ण) किसानलाई आवश्यक पर्ने प्रविधीहरु स्थानिय स्तरमै तयार गरि वितरण गर्ने ।

५. पशु सेवा शाखाबाट उपलब्ध हुने सेवाहरु:

क. पशु स्वास्थ्य सेवा:

- मत्स्य लतथा पशुपन्थीउपचार सेवा
- परजिवि नियन्त्रण सेवा
- खोप तथा रफोग नियन्त्रण सेवा
- रोग निदान तथा प्रयोगशाला सेवा
- पशु बन्ध्याकरण सेवा
- पशु स्वास्थ्य शिविर

ख. पशु विकास सेवा:

- नश्ल सुधार कार्यक्रम (उन्नत नश्लका पशुपन्थी वितरण, पशु वन्ध्यकरण ,कृतिम प्रजनन सेवा बिस्तार)
- पशु आहार विका कार्यक्रम (चरण क्षेत्र विकास, घाँसहरुको विउ, विरुवा र सेट वितरण,)
- पकेट प्याकेज विकास कार्यक्रम (समुह समिति गठन तथा परिचालन, स्रोत केन्द्र स्थापना)
- पशु पोषण सुधार कार्यक्रम (पोक्षण शिविर , उन्नत तथा पोषिला घाँसहरुको खोति विस्तार, दाना तयार गर्ने सीप हस्तन्त्रण तालिम)
- स्थानिय जातका पशुपन्थी संरक्षण कार्यक्रम
- परामर्श सेवा

ग. तालिम तथा प्रसार सेवा

- गाउँपालिका स्तरिय अगुवा कृषक तालिम
- स्थलगत कृषक तालिम
- व्यवसायिक तालिम

- चेतनामुलक तालिम
- विभिन्न प्रतियोगिता, तालिम, गोष्ठी, सेमिनार, भ्रमण तथा प्रदर्शन
- समुह/समिती गठन तथा परिचालन
- पशु पोषण, आहारा व्यवस्थापना तथा उन्नत प्रविधी हस्तान्तरण सेवा
- ग्रा.प.स्वा., कृषक, समूह, समिति, सहकारी, व्यवसायिक फर्म, दुग्ध संकलन केन्द्र, डेरी पसल, मासु पसल, एग्रो भेट दर्ता तथा अनुगमन गर्ने गराउने।
- विभिन्न प्रश्न स्टल तयार गर्ने तथा कृषि मेला सम्मान कार्यक्रम संचालन गर्ने।

६. पशु सेवा शाखाको भौतिक सुविधाहरू

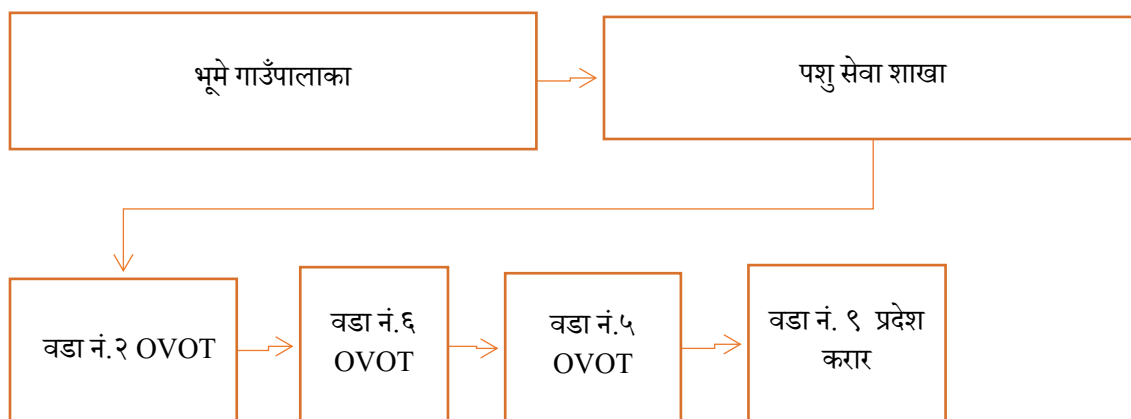
(क) जग्गा जमिनको सुविधा: छैन।

(ख) भवान: छैन।

(ग) जिनसी माल सामानहरूको विवरण

क्र.श.	विवरण	अवस्था		जम्मा
		काम लाग्ने	काम नलाग्ने	
१	स्टिल दराज	०	१	१
२	देवल	२		२
३	बडिजो क्यसेटर	४		४
४	फ्रीज	२		२
५	नाईट्रोजन कन्टेनर	१		१
६	मदर कन्टेनर	१		१
७	ए आई गन	२		२
८	ए आई रेफ्रि	१		१
९	डेस्क टप सेट	१		१
१०	प्रिन्टर	१		१
११	कुल बक्स	५		५
बरबुजारत अनुसारका केही पुराना सामग्रीहरू नभेटिएको र केहि सामग्रीहरू नष्ट भएको				

७. पशु सेवा शाखाको संगठनात्मक ढाँचा तथा सेवा प्रदायकको अवस्था:

८. पशु सेवा शाखामा कर्मचारी तथा जनशक्ती हालको अवस्था:

क्र.स.	नाम	पद	समुह	कार्य क्षेत्र	ठेगाना	फोन नं
१	नारायण ओली	ना.प.से.प्रा./शाखा प्रमुख	ला.पो.डे.डे.	गा पा	भूमे ८ रुकुम पूर्व	९८१०९५२३७४
२	भुपेन्द्र शाही	ना.प.स्वा.प्रा.	भेरेरीनरी	गा पा	सिस्ने ६ रुकुम पूर्व	९८११५५३८७२
३	भूपाल ओली	ना.प.से.प्रा.	ला.पो.डे.डे.	वडा नं ६	सानिभेरी ६ रुकुम पश्चिम	९८००५१८४९८
४	जनम बुढा मगर	ना.प.स्वा.प्रा.	भेरेरीनरी	वडा नं ५	भूमे ४ रुकुम पूर्व	९८२९५०९६४९
५	दिल कुमारी सुनार	ना.प.स्वा.प्रा.	भेरेरीनरी	वडा नं २	भूमे ३ रुकुम पूर्व	९८०७४६९९७४
६	कमल केसी	ना.प.से.प्रा.	ला.पो.डे.डे.	वडा नं ९	सानिभेरी ६ रुकुम पश्चिम	
७	अमृता रोका क्षेत्री	ना.प.से.प्रा.	ला.पो.डे.डे.	वडा नं १	सानिभेरी ६ रुकुम पश्चिम	

९. भूमे गाउँपालिकाभित्र कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्रमा कम गर्ने गैरसरकारी सं-संस्थाको विवरण:

क्र.स	संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन नं	ईमेल
१	रुकुमेलि विकास केन्द्र (RSDC)	रुकुम पश्चिम	088-530134	rukumelisamaj@gmail.com
२	नेपाल जनजागरण मञ्च (N-PAF)	रुकुम पश्चिम		
३	बहुउद्देश्य सामुदमयिक विकास सेवा(MCDS)	भूमे २ रुकुम पूर्व		
४	विकास सरोकार समाज (DECOS)	रोल्पा	086-440148	decos.rolpa@gmail.com

१०. जिल्ला स्थित कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्रमा काम गर्ने सरकारी संस्था:

क्र.स	संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन नं	ईमेल
१	एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यालय	रुकुम (पूर्व)	88-413171, 413181	ialdo.rukumeast@gmail.com
२	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिक परियोजना कार्यन्वयन इकाई	रुकुम (पूर्व)		

११. लुम्बिनी प्रदेश स्थित कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्रमा काम गर्ने सरकारी निकायहरू:

क्र.स	संस्थाको नाम	ठेगाना	फोन नं	ईमेल
१	कृषि, खाद्य प्रविधि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय	मुकाम:बुटवल	०७१-५४००५१	molmac.butwal@gmail.com
२	कृषि विकास निर्देशनालय	मुकाम:बुटवल	०७१४२००१२	doad.p5@gmail.com
३	मत्स्य तथा पशुपन्छी विकास निर्देशनालय	मुकाम:बुटवल	०७१४२०४३४, ०७१४२०४३५, ०७१४२०४३६	doldp5@gmail.com

१२. पशु सेवामा दर्ता भएका व्यवसायिक फर्महरूको विवरण:

दार्ता नं	फर्मको नाम	ठेगाना	कृषकको नाम	सम्पर्क नं	कैफियत
१	व्यवसायिक लिघा बाख्रापालन फर्म	भूमे ८ कुचिवाड	राम बहादुर रोका	९८१०९१३६९७	व्यक्तिगत
२	क्याड्सी व्यवसायिक बाख्रापालन फर्म	भूमे ३ क्याड्सी	पुन बहादुर रोका		व्यक्तिगत
३	भेरीडाडा बाख्रापालन फर्म	भूमे ९ भेरीडाडा	खुम बहादुर ओली	९८६९९९१५३७	व्यक्तिगत
४	पृष्टी पोल्ट्री फार्म	भूमे ४ तल्लो साकिम	सन्तोष बुदा मगर	९८१०९०४१७५	व्यक्तिगत
५	लालीगुरास बाख्रा विकाश फार्म	भूमे ६ तामारी	भिम बहादुर ओली	९८२९५४७८०९	व्यक्तिगत
६	सोनाम फ्रेस हाउस एण्ड पोल्ट्री फार्म फिड सप्लायर्स	भूमे ९ चुन्वाड	मन बहादुर परियार	९८४०९१०४९७	व्यक्तिगत
७	दिलकुमारी बाख्रा पालन फार्म	भूमे २ काक्री	काले कामी		व्यक्तिगत
८	खड्क बहादुर बुदा बाख्रा पालन फार्म	भूमे २ गाबाड	खड्क बहादुर बुदा	९८०६२८७९७२	व्यक्तिगत
९	विर बहादुर बाख्रा पालन फार्म	भूमे २ गाबाड	विर बहादुर बुदा	९८१८७४३४११	व्यक्तिगत
१०	पुर बहादुर बाख्रा पालन फार्म	भूमे २ गाबाड	पुर बहादुर बुदा	९८१०९०५१९५	व्यक्तिगत
११	सुर्जमाया बाख्रा पालन फार्म	भूमे २ गाबाड	सुर्जमाया घर्ति	९८२२८८१५२०	व्यक्तिगत
१२	जुन कुमार रोका बाख्रा पालन फर्म	भूमे २ गावाड	जुनकुमार रोका	९८२६५५९०३०	व्यक्तिगत
१३	गावाड बाख्रापालन फर्म	भूमे २ गावाड	जय कुमा बुदा	९८२२८६६३७६	व्यक्तिगत
१४	दिपक बाख्रापालन फर्म	भूमे ३ सिमा	दिपक सुनार	९८१०९३७३२१	व्यक्तिगत
१५	जि एस बाख्रापालन फर्म	भूमे ६ महत	सम्झे बुदा		व्यक्तिगत
१६	झारेवाड कुखुरापालन फर्म	भूमे २	बिबेक बुदा र भुपेन्द्र बुदा	९८२२९२९४००	सामुहिक
१७	के एण्ड जी बाख्रापालन फर्म	भूमे ८ पुर्सावाड	कृष्ण बहादुर रोका	९८२३१६२८३९	व्यक्तिगत
१८	सरस्वती बाख्रापालन फर्म	भूमे ३ झुङ्लावाड	कौरब रोका	९८१३३८७९५२	व्यक्तिगत
१९	आसिस बाख्रापालन फर्म	भूमे ३ झुङ्लावाड	मोतिलाल सिरिस	९८६४७४७९७८	व्यक्तिगत
२०	महेस बाख्रापालन फर्म	भूमे ४ काडा	महेस बुदा मगर		व्यक्तिगत
२१	लुम्मा बहुउद्देश्य कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	भूमे ९ चुन्वाड	पदम पुन	९८६२५२११४९	व्यक्तिगत
२२	के सी पशुपालन फर्म	भूमे ४ धौलापहिरा	डिल बहादुर के सी	९८१७५४०४८४	व्यक्तिगत
२३	मंगोलियन भेडापालन फर्म	भूमे १ लुकुम	दिलचन पुन	९८२३०७४१०४	व्यक्तिगत
२४	प्रगतिसिल कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	भूमे ८	महेन्द्र बुदा मगर	९८०९५९४१२४	व्यक्तिगत

२५	जे वि एम बाख्रापालन फर्म	भूमे ७	गोबिन्द बुढा मगर	९८४५३०७११३	व्यक्तिगत
२६	किरीखोला बाख्रापालन फर्म	भूमे १	ढाँत बुढा	९८२२९३९७३५	व्यक्तिगत
२७	लालिगुरास भेडापालन फर्म	भूमे ९ चुन्वाड	बल बहादुर पुन	९८६१२२६९४९	व्यक्तिगत
२८	आसपुरी बाख्रापालन फर्म	भूमे ६ महत	आसपुरी बुढा	९८४५७२९४६५	व्यक्तिगत
२९	न्यू डाँडापानी बंगुरपालन फर्म	भूमे २	छविलाल बुढा मगर	९८२६५६१०३६	व्यक्तिगत
३०	भूमी बाखापालन फर्म	भूमे ७	भूमी श्रेष्ठ	९८४९३०४९०२	व्यक्तिगत
३१	जनज्वती कुखुरापालन फर्म	भूमे ५	बिरस सुनार	९८६६९०४८८३	व्यक्तिगत
३२	सुमित्रा बाख्रापालन फर्म	भूमे ३ सिमा	सुमित्रा पुन	९८४५७२२९७५	व्यक्तिगत
३३	भूमे बर्म बाख्रापालन फर्म	भूमे २ दहवाड	पूर्ण बहादुर बुढा	९८२३३१०८९३	व्यक्तिगत
३४	एन एस बहुउद्देश्य कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	भूमे ८ कोर्जा	सागर वली	९८०३९५६०३३	व्यक्तिगत
३५	जुनतारा कुखुरापालन फर्म	भूमे ७ धरमशाला	जुनतारा रोका	९८२२९४८९४७	व्यक्तिगत
३६	राज बाख्रा पालन फर्म	भूमे १ लुकुम	नविन कामी	९८१४४६८०२१	व्यक्तिगत
३७	चंख बंगुरपालन फर्म	भूमे ६ कोर्जा	चंख बहादुर रोका		व्यक्तिगत
३८	जन प्रवाह बंगुरपालन फर्म	भूमे ७ धरमशाला	पूर्ण बहादुर सुनार	९८६५२३९८८०	व्यक्तिगत
३९	श्री लेकाली बाखापालन फर्म	भूमे ६ सुर्पा	महेन्द्र रोका	९८१३९४६७८६	व्यक्तिगत
४०	स्नेहा एण्ड रोस्टिक कृषि तथा पशुपालन फर्म	भूमे १ लुकुम	राजिधन बुढा मगर	९८१३०७१००	व्यक्तिगत
४१	नुनथला बाख्रापालन फर्म	भूमे २	प्रकास पुन	९८२८८८५०४१	व्यक्तिगत
४२	जुनमाया कृषि बाख्रापालन फर्म	भूमे २ काक्री	जोर बहादुर कामी	९८१५१७०९११	व्यक्तिगत
४३	सुनिल भेडापालन फर्म	भूमे १ लुकुम	इच्छे कामी	९८२३६८११३५	व्यक्तिगत
४४	जीवन रेखा बंगुर फर्म	भूमे १ लुकुम	बिमल बुढा		व्यक्तिगत
४५	अमृता कुखुरापालन फर्म	भूमे १ लुकुम	जोगमाया घर्ती		व्यक्तिगत
४६	बर्षेसिउ कुखुरापालन फर्म	भूमे १ लुकुम	राज कुमार घर्ती	९८०९५३१७९०	व्यक्तिगत
४७	अनमोल बंगु एण्ड ग्रिराज कुखुरापालन फर्म	भूमे ७ बागतारे	राम चन्द्र बुढा	९८४६४९५४१८	व्यक्तिगत
४८	स्थानिय बाख्रापालन फर्म	भूमे १ लुकुम	पूर्ण बहादुर गुरुड	९८१०८५३५६५	व्यक्तिगत
४९	दलु बहुउद्देश्य कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	भूमे ८ कुचिवाड	दलु बुढा मगर	९८०८९६९४२७	व्यक्तिगत
५०	प्रेड्का कुखुरापालन फर्म	भूमे ४ साकीम	कल्पना बुढा	९८४३८५१७६५	व्यक्तिगत
५१	जुनकेरी बाख्रापालन फर्म	भूमे १	जुने पुन		
५२	सिमान बाख्रापालन फर्म	भूमे १	श्रीमान बुढा		
५३	धर्मजित बाख्रापालन फर्म	भूमे १ लुकुम	बुद्धिमान दमाई		
५४	गुरिवाड बाख्रापालन फर्म	भूमे १	कुलमान दमाई		
५५	प्रिया प्रजगतीसिल बाख्रापालन फर्म	भूमे १	फर्के कामी		
५६	अनिल बहुउद्देश्य पशुपन्छी फर्म	भूमे ६	अनिल बुढा	९७४१८४६१४१	
५७	श्रेष्ठ पशु तथा कृषि फर्म	भूमे ५	पुष्पा कुमारी बुढा (श्रेष्ठ)		
५८	पवन पशु तथा कृषि फर्म	भूमे ५	जुनमाया बुढा	९८६६२५३२२२	
५९	जमान बाख्रा फर्म	भूमे २	जमान रोका	९८२२४५३३८६	

६०	विर प्रताप बाख्रा फर्म	भूमे २	विरप्रताप पुन	९८२९८१२५८८	
६१	मार्शल एण्ड अनुभव कृषि तथा पशुपन्थी फर्म	भूमे ५	अन्जान बुढा मगर	९८६८२४६२३४ ९८१८११०१२८	
६२	लजिम बाख्रापालन फर्म	भूमे १	सुर बहादुर पुन	९८१०३५२५२	
६३	संजिवनी भैसीपालन फर्म	भूमे १ लुरिवाड	भदे कर्ण पुन	९८०९५३७७१८	
६४	सविता बहुउद्देश्य कृषि फर्म	भूमे ८ घोरनेटी	सविता ओली खड्का	९८०८०१८६१० ९८०९५८९४३२	
६५	धनकुमारी भैसीपालन फर्म	भूमे ४ साकिम	दलै बुढा		
६६	वस्यवसायिक माया बाख्रापालन फर्म	भूमे ८ कुचिवाड	माया बुढा	९८०४५५२३०९	
६७	संभव ह्यचरी एण्ड पशुपन्थी फर्म	भूमे २ काक्री	सपना पुन मगर बुढा	९८०६२०७१५४	
६८	रविन वंगुर फर्म	भूमे ४ काडाँ	रविन बुढा मगर	९८४८०१३१९७	
६९	वर्मा भैसी फर्म	भूमे २ गावाड	थुमान घर्ती		
७०	मनिसा भैसीपालन फर्म	भूमे ४ सकिम	मनिषा बिक	९८४४९९०४७८	
७१	सुकविर भैसिपालन फर्म	भूमे ८ कुचिवाड	सुकविर कामी	९८२९८५९११५	
७२	किमुबोट बहुउद्देश्य कृषि तथा पशुपन्थी फर्म	भूमे ३ क्याडसी	तेज बहादुर रोका	९८१०८६९७४७	
७३	धरमशाला बहुउद्देश्य कृषि तथा पशुपन्थी फर्म	भूमे ७ धरमशाला	बिष्णु बुढा		
७४	राम बाख्रा फर्म	भूमे ६ महत	राम बुढा	९८६६६५०६५२	
७५	धन कुमारी कुखुरा फर्म	भूमे ६ महत	धन कुमारी दमाई	९८०९८०१६५१	
७६	स्थानिय भेडापालन फर्म	भूमे ३ झुङ्लावाड	लिला प्रसाद पुन	९८४५२०४२८१	
७७	करुणा बहुउद्देश्य कृषि फर्म	भूमे ८ पोखरापाटा	करुणा बुढा	९८०८९८९१०४ ९८६८२४७६२६	
७८	A रिजन एकृकित कृषि तथा पशुपन्थी फर्म	भूमे १ ताखोला	नकरा घर्ती	९८०२३७६१२२	

१३. पशु सेवा शाखामा दाता भएका पशुपन्थी पालक कृषक समूह/समितिको विवरण:

क्र.स.	समूहको नाम	ठेगाना	समूहको विवरण						अध्यक्ष वा सचिवको नाम	सम्पर्क नम्बर
			महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाती	अन्य		
१	छहरा बाख्रापालन कृषक समूह	भूमे गा पा ९ च्याडचुड	७	१३	२०		११	९	गन्जु खडका	९८६८३२७१८०
२	जन उत्थान बाख्रापालन कृषक समूह	भूमे गा पा ३ क्याडसी	१६	४	२०	२	१८		धनमाया रोका ज्योती रोका	९८१०९८०८२३ ९८१०८९३९९४
३	पूसाबाड बाख्रापालन आयआर्जन समूह	भूमे गा पा ८ पूसाबाड	८	५	१३		१३		रन्जकला रोका गंगा बोहरा	९८४१३२२५२२ ९८४८५७१७२६
४	लुकुमेली बाख्रापालन कृषक समूह	भूमे गापा १ लुकुम	५	१४	१९	६	१३		श्रीमान बुढा फर्के कामी	९८२२९१५९३७ ९८२२६८८२७३

५	गँरास् भैसीपालन कृषक समुह	भूमे गा पा ३ झुम्लाबाड	८	१२	२२०	१०	१०	शेर बहादुर श्रेष्ठ पल्पना पुन रोका	९८१०९५००६ ९८४८१५०७५८
६	चाल्नेता बाख्रापालन कृषक समुह	भूमे गा पा ३ झुम्लाबाड	६	१६	२२	१०	१२	नर बहादुर सुनार	९८१३८१६७८१
७	सानोगाँउ बाख्रापालन कृषक समुह	भूमे गा पा ३ झुम्लाबाड	१०	११	२१	१५	६	हिमाल कामी बिमा सुनार	९८१०८७८२४०
८	पोखराडाँडा बाख्रापालन कृषक समुह	भूमे गा पा ६ महत	१६	५	२१	६	१५	गणेश बुदा महेश सुनार	९८२२८८१७७८
९	गलि बाख्रापालन कृषक समुह	भूमे ७ लाबाड	८	१३	२१	१	२०	मैमान रोका सिर्मान बुदा	९८२३०४२३०६
१०	भल्देजुरा बाख्रापालन कृषक समुह	भूमे ९ चुम्बाड	१३	११	२४	१	२३	रेशम पुन दिलमाया रोका पुन	९८६८६०९७३३ ९८६७४४२४०७
११	हरियाली महिला वंगुरपालन कृषक समुह	भूमे २ गाबाड	२९		२९		२९	जुनमाया बुदा दिल बुदा	९८१०९६५५५७ ९८२७५८८२५४
१२	श्री मिलन महिला कृषक समुह	भूमे २ खाबाड	१६		१६	२	१४	राष्ट्री पुन	९८१०९२३९२९
१३	श्री धारापानि वंगुरपालन कृषक समुह	भूमे ३ सिमा	२२		२२			निम कुमारी सुनार	
१४	श्री हरियाली वंगुरपालन कृषक समुह	भूमे ३ सिमा	२२		२२			सुनिता पुन	
१५	श्री गुनाम वंगुरपालन कृषक समुह	भूमे ७ गुनाम	९	११	२०	२०		रुपधन कामी	९८१२८४१७६३
१६	श्री धरमपानी बाख्रापालन कृषक समुह	भूमे ६ तामारी	१३	११	२४		२	धनेन्द्र खत्री	९८४७८९२००४
१७	श्री धरमपानी भैसीपालन कृषक समुह	भूमे ६ तामारी	८	१५	२३		१	धनेन्द्र खत्री ओम बहादुर खत्री	९८४७८९२००४
१८	श्री धर्मशा कृषक वंगुरपालन समुह	भूमे ७ धर्मशाला	१२	२	१४	१	१३	दिल कुमारी रोका	९८४८९५६१५५
१९	श्री चेतनसिल वंगुरपालन कृषक समुह	भूमे ६	२५	०	२५	१०	१५	जानु बुढा	९८०६१७६९९५

२०	कापलतुड बहुउद्देश्य बंगुरपालन कृषक समुह	भूमे ३ सिमा	०	९	९	२	७	०	धिराज पुन	९८१२८०५५२०
२१	सिम्पानी बहुउद्देश्य माछापालन कृषक समुह	भूम ३ सिमा	०	९	९	१	८	०	नरप्रसाद सुनार	९८६३५२२१४१
२२	खर्नेटीचौर भेडा बाख्रा पालन कृषि समुह	भूमे ९	०	१०	१०	१	९	०	बल बहादुर पुन	९८६१२२६९४९
२३	मिलिजुली बाख्रा तथा भेडापालन कृषक समुह	भूमे ३	०	१०	१०	५	५	०	दिपक सुनार	९८१०९३७३२१
२४	मोरवाड भैसीपाल कृषक समुह	भूमे ३ मोरवाड	११	९	२०	१३	६	१	रामु सुनार	९८६६९६६७६९
२५	नमुना बाख्रापालन कृषक समुह	भूमे ८	७	८	१५	०	१४	१	सुक बहादुर बुढा	९८२२९५९५५०
२६	चेतनसिल बाख्रापालन कृषक समुह	भूमे ५	१३	०	१३	७	६	०	यसकुमारी गौचन	९८०४५३६१९०
									जीवन सुनाम	
२७	वंगुर वलक सञ्चालन समन्वय समिती	भूमे १, २, ३	४	३	७	१	६	०	पञ्चराम पुन	९८१२८४२८१८
									सतन्ती पुन	९८६५१२५३२६

१४. पशुपन्छी औषध पसलको अवस्था:

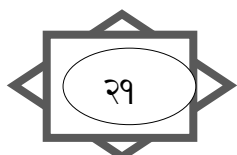
क्र.श.	विवरण	ठेगाना	संचालकको नाम	कैफियत
१	JVF एग्रीभेट	भूमे ३ झुङ्लावाड	दिल कुमारी सुनार	बन्द
१	सान्ती एग्रीभेट	भूमे ९ चुन्वाड	सान्ती ओली	संचालन

१५. मासु पसलको अवस्था:

क्र.श.	विवरण	ठेगाना	संचालकको नाम
१	मुस्कान मासु पसल तथा कुखुरा फर्म	भूमे २ काक्री	राम बहादुर रोका
२	के वि भेजिटेबल्स एण्ड फ्रु हावस	भूमे १ लुकुम	के वि एम
३	सिसिर कुखुरा फर्म एण्ड फेस हावस	भूमे १ लुकुम	सिसिर पुन
४	मन कुमारी कुखुरा फार्म एण्ड फेस हावस	भूमे ३ पसाने	मन कुमारी सुनार
५	बिरस कुखुरा फार्म एण्ड फेस हावस	भूमे ३ सिमा	सिर पुन
६	झकास फेस हावस	भूमे ६ महत	सुवास डाँगी
७	खड्का फेस हावस	भूमे ८ सिमखोला	कृष्ण खड्का
८	पाण्डे पोल्ट्रि फर्म एण्ड फेस हावस	भूमे ९ चुन्वाड	डम्पर पाण्डे
९	सोनाम कुखुरा फार्म एण्ड फेस हावस	भूमे ९ चुन्वाड	मन बहादुर परियार
१०	त्रिवेणी कुखुरा फर्म एण्ड फेस हावस	भूमे २ काक्री	तेज बिक्रम बुढा
११		भूमे २ खावाड	रुपधन कामी

१६. ग्रा.प.स्वा.का/जे.टि/जे.टि.ए.को अवस्था

क्र.श.	नाम/थर	ठेगाना/पसल	तह	कैफियत
१	सारदा बुढा	भूमे १	Vjta	कुखुरा व्यवसाय
२	सविना बुढा मगर	भूमे २ काक्री	Vjta	तर्कारी खेती
३	ज्वती बुढा मगर	भूमे २ काक्री	Vjta	जनजागरणमा रोजगार
४	दिल कुमारी सुनार	भूमे २ सिमा	Vjta	जागिर

५	जनम बुढा मगर	भूमे ४ साकिम	Vjta	जागिर
६	प्रभा बुढा मगर	भूमे ६ महत	Vjta	निस्क्रिय
७	ओम प्रकास बिक	भूमे ९ चुन्वाड	Vjta	निस्क्रिय
८	टेकमान पुन	भूमे २	ग्रा प स्वा का	निस्क्रिय
९	मुलमान बुढा मगर	भूमे २ काक्रकी	ग्रा प स्वा का	निस्क्रिय
१०	चन्द्रमान बुढा	भूमे ३	Vjta	निस्क्रिय
११	पुजन श्रेष्ठ	भूमे ३ भुङ्लावाड	Vjta	निस्क्रिय
१२	रितु बुढा मगर	भूमे ३	Vjta	निस्क्रिय
१३	पुनम बुढा मगर	भूमे ४ काँडा	Vjta	निस्क्रिय
१४	सागर बुढा मगर	भूमे ४ काँडा	Vjta	निस्क्रिय
१५	प्रकास बुढा मगर	भूमे ४ काँडा	Vjta	निस्क्रिय
१६	खडानन्दा बुढा	भूमे ९	ग्रा प स्वा का	निस्क्रिय
१७	तारक बुढा	भूमे ९	ग्रा प स्वा का	सक्रिय
१८	ओपेन्द्र बिक	भूमे ९	VJTA	निस्क्रिय

१७. भूमे गाउँपालिका भित्रका हरित स्वयमसेवकहरूको अवस्था

क्र.श.	नाम/थर	ठेगाना/पसल/संचालित व्यवसाय	तह	कैफियत
१	तिर्थ बहादुर पुन	भूमे १ /स्याउ फर्म	ह स्वयासेवक	९८२२९२७३९६
२	सबिना पुन मगर	भूमे २/च्याउ खेती	ह स्वयासेवक	९८०९७९४३३५
३	दिल बहादुर सुनार	भूमे ३/तरकारी खेती	ह स्वयासेवक	९८०६२९२४१५
४	आकु बुढा मगर	भूमे ४ /तरकारी खेती	ह स्वयासेवक	९८६४८१८७७९
५	प्रदिप बुढा मगर	भूमे ५/तरकारी खेती	ह स्वयासेवक	९८६५६१९०६५
६	नविन प्रकास बुढा मगर	भूमे ६/नर्सरी	ह स्वयासेवक	९८६६९१९९००
७	विष्णुसैह बुढा	भूमे ७/ तरकारी खेती	ह स्वयासेवक	९८४१७९२३१५
८	कालि बहादुर रोका	भूमे ८/तरकारी खेती	ह स्वयासेवक	९८१०९०३८३३
९	पदम पुन	भूमे ९/बाखापालन	ह स्वयासेवक	९८६२५२११४९

१८. सम्भावित पशुपालन पकेट क्षेत्रहरू

क्र.श.	सम्भावित पकेट क्षेत्रहरू	पकेट क्षेत्र संचालन हुन सक्ने वडाहरू
१	भेडापालन पकेट क्षेत्रहरू	भूमे १, २, ३
२	बाखापालन पकेट क्षेत्रहरू	भूमे ७, ८, ९
३	भैसीपालन पकेट क्षेत्रहरू	भूमे ३, ८ र ९
४	गाईपालन पकेट क्षेत्रहरू	भूमे १, २, ६ र ७
५	बंगुर पालन पकेट क्षेत्रहरू	भूमे १, २, ३, ६ र ७
६	कुखुरापालन पकेट क्षेत्रहरू	भूमे ७, ८ र ९

१९. भूमे गाउँपालिकामा पशुपन्छीपालनको अवस्था:

पशु आहारा व्यवस्थापन तर्फ भूमे गाउँपालिकामा गाई, भैसी, बाखाहरूलाई वधुवा तथा चरण क्षेत्रमा छोडेर पालन गर्ने प्रचलन छ । यहाँ पशुपालन गर्दा बधुवा प्रणाली, अर्ध चरण प्रणाली र घुम्ती गोठ प्रणाली अपनाएको पाईन्छ । भेडा पालन व्यवसायमा पुर्ण घुम्ती चरण प्रणाली अपनाएका देखिन्छ । यहाँ प्रसस्त मात्रामा खुल्ला चरण क्षेत्र भयता पनि पशु आहारा व्यवस्थापनमा धेरै समस्या देखिन्छ । यहाँ पालन गर्ने पशुहरूलाई चरणमा छाडा छोडेर चराउदा चरण अव्यवस्थित हुन गई चरण नाश भएको देखिन्छ । कतिपय ठाउँमा समुदायिक वनको स्थापना भएको हुँदा ती स्थानहरूमा चरणका लागि पशुवस्तु चराउन न प्रतिवन्ध गरेको देखिन्छ । गाउँपालिकाको मेरुदण्डको रूपमा रहेको पशुपालन क्षेत्रलाई व्यवस्थित गरि संचालन गर्न सकेको खण्डमा विभिन्न उद्योगहरू संचालन गर्न गसिन्छ । यहाँ गलैचा, कम्मल, फेरुवा, राडिपाखी लगायत अन्य बस्त्र बनाउनका लागि अवश्यक पर्ने उन उत्पादन गरि उद्योग स्थापना गर्नका लागि गुनस्तरिय उन उत्पादन गर्ने भेडापालन गरेकाछन । यहाँ पशु पालन व्यवसाय विस्तारै व्यवसाय उन्मुख भएता पनि चरण क्षेत्र मासिदै जाने क्रमले गर्दा पशु सेवा शाखाले मात्र यसको संरक्षण गर्न सक्ने अवस्था छैन । भूमे गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका अन्य शाखाहरूले पनि चरण विकास र संरक्षणका लागि सहयोग गर्न जरुरी छ । चरण विकासका लागि समन्वय गर्न सकिने कृषि शाखा, नव शाखा, भू संरक्षण, शाखा तथा अन्य

सरकारी तथा गैर सरकारद्वारा संस्थाहरूका र निजी क्षेत्र आदि हुन । चरण विकासका लागि यिनै विभिन्न शाखा तथा निकायहरूसँग समन्वय गरि आवश्यक कदम चाल्न जरुरी छ । यसका साथै व्यवसायिक पशुपंछी पालन गर्नका लागि खोरगोठ सुधार, भकारी सुधार, चरण क्षेत्र सुधार, पशु पोषण सुधार, पशुपंछीको नश्व सुधार गर्न जरुरी छ । व्यवसायिक पशुपालनको विकास र विस्तार गर्नका लागि किसान स्तरमा जनचेतना फैलाउन जरुरी छ । पशु स्वास्थ्य तथा पशु उपचारको हकमा १ ओटा पशु सेवा शाखा र वडा नं. २, ५, ६ र ९ मा प्राविधिक सेवा उपलब्ध छ । यिनै निकाय मार्फत गाउँपालिका भित्र देखा पर्ने पशुपंछीका विभिन्न रोगहरूको उपचार तथा रोकथाम भएको छ । भूमे गाउँपालिकामा देखा पर्ने प्रमुख रोग तथा समस्याहरू किर्ना, जुम्रा, लुतो, विभिन्न खाले जुकाको प्रकोप, रातो पिसाव फेर्ने, छाला सम्बन्धी समस्या, थुनेलो, भ्यागुते, चरचरे, खोरेत, खोकी, छैरौटी, पेट फुल्ने, घाँसको विष लाग्ने आदि रोगहरू मुख्य हुन । यिनीहरूलाई नियन्त्रण तथा उपचार गर्नका लागि किसानहरूलाई सामान्यरूपमा तालिम मार्फत चेतना बिकास गर्नुपर्ने देखिन्छ । नश्व सुधार गर्नका लागि २०७४/०७५ देखि २०७८/०८९ सम्म कुल प्रजनन बोका ३८ ओटा बोका जसमा यस आर्थिक वर्षमा ४ ओटा वितरण गरिएको छ । भैसी ६, बंगुर १५ वितरण गरिएको छ । जुन वितरित पशुपंछीहरू मध्य केहि रोग प्रजनन क्षमता हास भैसकेको हुनाले हटाई सकेको र केहि प्रजनन अवस्थामा रहेका छन ।

अ) पशुपंछीको तथ्याङ्क:

आ.व. २०७८/०७९

गाई									
	साढे	गोरु	दुधालु	थारा	बहर	कोरली	बाच्छा	बाच्छी	जम्मा
स्थानिय	१५३०	७७४३	३४५५	४३४४	१४१३	२१५५	१६२७	१८२८	२४०९४
बर्णसंकर	५		२०			७	७	१३	५२
उन्नत			२			२	१	१	६
जम्मा	१५३५	७७४३	३४७७	४३४४	१४१३	२१६५	१६३५	१८४२	२४१५२
भैसी									
	रागो	जोत्ने रागो	दुधालु	थारा	पाडा	थोरी	पाडा	पाडी	जम्मा
स्थानिय	२१		६२७	५६७			१४६	४५७	१८१७
बर्णसंकर	८		४२२	२०५			५३	१५७	८४५
उन्नत									
जम्मा	२९		१०४९	७७२			१९९	६१४	२६६२
बाख्रा									
	बोका	खसी	व्या बाख्रा	थारा बाख्री	पाठा १ वर्ष मुनी	पाठी १ वर्ष मुनी	पाठा ६ म मुनी	पाठी ६ म मुनी	जम्मा
स्थानिय	१५६६	१५९९	३८५३	४५७२	२१४३	२१६७	१२२३	१४९५	१८६१८
बर्णसंकर	२५		९१	३९२	४८१	७५४	७८५	४५८	२९८६
उन्नत									
जम्मा	१५९१	१५९९	३९४४	४६६४	२६२४	२९२१	२००८	१९५३	२१६०४
भेडा									
	थुमा	खसी	व्या भेडा	थारा भेडा	पाठा १ वर्ष मुनी	पाठी १ वर्ष मुनी	पाठा ६ म मुनी	पाठी ६ म मुनी	जम्मा
स्थानिय	१०६४	४५३	३७१३	३१६४	१३९८	१११५	६३७	७६२	१२३८६
बर्णसंकर									
उन्नत									
जम्मा	१०६४	४५३	३७१३	३१६४	१३९८	१११५	६३७	७६२	१२३८६
बंगुर/सुंगुर									
	भुना	खसी	व्या भुनी	थारा भुनी	छत्तीरा १ वर्ष मुनी	छत्तीरी १ वर्ष मुनी	पाठा ६ म मुनी	पाठी ६ म मुनी	जम्मा
स्थानिय	४४३	३२१	११५१	१५१५	५६१	५९९	९२१	६२४	६०१५
बर्णसंकर	१५०	८०	२५०	११०	३०५	२७७	५७०	४७१	२२१३
उन्नत									
जम्मा	५९३	४०१	१४०१	१६२५	८६६	८७६	१४९१	१०९५	८२२८

कुखुरा									
	भाले	फुल पार्ने	फुल नपार्ने	ककरेल भाले	चाल्ला	जम्मा			
स्थानिय	७९७	१४९२	२६९१	३४६७	८१६६	१५८१६			
ब्रोईलर						३०००			
लेयर्श						१६००			
डिउल पर्पोज						११००			
जम्मा	७९७	१४९२	२६९१	३४६७	८१६६	२१५१६			
हांस									
	भाले	फुल पार्ने	फुल नपार्ने	ककरेल भाले	चाल्ला	जम्मा			
स्थानिय	५१	६५	१५०	७०	१८०	५१६			
बर्णसंकर									
उन्नत									
जम्मा	५१	६५	१५०	७०	१८०	५१६			
खरायो									
	भाले	व्याएका	थारा	बाच्छा	बाच्छी	जम्मा			
स्थानिय	२७	३८	५३	९६	८७	३०१			
बर्णसंकर									
उन्नत									
जम्मा	२७	३८	५३	९६	८७	३०१			
घोडा/खच्चर/गधा									
	घोडा	व्य घोडा	भारा घोडा	बच्छेडा	बच्छेडी	जम्मा			
स्थानिय	५८	१८	११	१३	१४	११४			
बर्णसंकर									
उन्नत									
जम्मा									

आ) पशु जन्य उत्पादनको अवस्था:

क्र.श.	विवरण	इकाई	प्र चौ. उत्पादन	द्व चौ. उत्पादन	ते.चौ. उत्पादन	बार्षिक
१	दुध					
क	गाई	मे.टन	३.१२५	३.८०	३.२५४	१०.१७९
	भैसी	मे.टन	२.४०	२.४५	२.४	७.२५
	जम्मा		५५२५.	६२५.	५६५४.	१७४२९.
२	मासु					
क	रागाँ/भैसी	मे.टन	७४.२	७०.५	७५.७	२२०.४
ख	भेडा/भेडी	मे.टन	२९.७६	३०	३१	९०.७६
ग	खसी/बोका/बाख्रा	मे.टन	४६.४५	४०	४४	१३०.४५
घ	सुंगुर/बंगुर	मे.टन	२०	२२	१९	६१
ङ	काखुरा/हांस	मे.टन	७	८	८	३१
	जम्मा		१७७४.	१७०५.	१७७७.	५३३६.
३	फुल					
क	कुखुरा	गोटा	१७७२०	१५३२०	१९२८०	५२३२०
ख	हांस	गोटा				

	जम्मा		१७७२०	१५३२०	१९२८०	५२३२०
४	उन					
क	भेडा	मे.टन	३.७१		४.२	७.९२
ख	बाख्रा	मे.टन				
ग	खरायो	मे.टन	०.०२५		०.०१५	०.०४
	जम्मा		३.७३५		४.२२५	७.९
५	छाला					
क	गाई/भैसी	गोटा				
ख	भेडा/बाख्रा	गोटा				
	जम्मा					
६	घ्यु	मे.टन	१.७	१.५	१.२	४.४
७	राडी पाखी	गोटा	३००	३१७	२८७	९०४
८	फेरुवा	गोटा			२४५	२४५
९	कम्मल	गोटा				
१०	गलैचा	गोटा				
११	मख्लर	गोटा				
१२	अन्य	गोटा				

इ) वार्षिक आधारभुत तथ्याङ्क

क्र.श.	सुचकहरु	इकाई	यस वर्ष	गत वर्ष	कारणहरु	आगामी वर्षका लागी सुझावहरु
१	पशुपालन व्यवसायमा संलग्न सक्रिय कृषक	संख्या	३२१	२७३		
क	पुरुष कृषक समुह	संख्या	१	०		
	कृषक संख्या		२५			
ख	महिला कृषक समुह	संख्या	१	५		
	महिला कृषक					
ग	मिश्रित कृषक समुह	संख्या	१	८		
	महिला		१२६			
	पुरुष		७२			
२	समुहको हितकोष	रु हजार	३०९९५			
	पुरुष कृषक समूह					
	महिला कृषक समूह		१८२०			
	मिश्रित कृषक समूह		२४४७५			
३	हितकोष लगानी	रु हजार	२६२००			
	पुरुष कृषक समूह					
	महिला कृषक समूह		१८००			
	मिश्रित कृषक समूह		२४४००			
४	कुल घुम्ती कोष रकम	रु हजार				
५	पशुपन्छीको संख्या सम्बन्धि सुचकहरु					
क	उन्नत पशुपन्छीको संख्या	संख्या				
	गाई	संख्या	५२			
	भैसी	संख्या	८४५			
	बाख्रा	संख्या	२९८६			
	भेडा	संख्या				
	बंगुर	संख्या	२२१३			

	कुखुरा ब्रोईलर	संख्या	३०००			
	लेरयर्स	संख्या	१६००			
	खरायो	संख्या				
ख	स्थानिय पशुपन्डीको संख्या	संख्या				
	गाई	संख्या	२४०९४			
	भैसी	संख्या	१८१७			
	बाख्रा	संख्या	१८६१८			
	भेडा	संख्या	१२३८६			
	बंगुर	संख्या	६०१५			
	स्थानिय कुखुरा	संख्या	१५८१६			
	लेरयर्स					
६	घाँस लगाइको क्षेत्रफल	हेक्टर				
	उन्नत घाँस लगाएको क्षेत्र		५	३		
७	चरण क्षेत्र					
क	निजी क्षेत्रभित्र	हेक्टर				
ख	सामुदायिक/कबुलियती वन					
८	घाँस/डाले घाँस नर्शरी	संख्या				
क	निजिस्तर	संख्या				
ख	सरकारी स्तरमा					
९	फिल्ड स्तरिय तालिम लियका कृषक	संख्या	२१३			
	महिला	संख्या	१९१			
	पुरुष	संख्या	२२			
१०	गाउँपालिका स्तरिय तालिम लिएका कृषक		६१			
	महिला	संख्या	१६			
	पुरुष	संख्या	४५			
११	पशु औषधी पसल	संख्या	२			
१२	पशु प्रजनन	संख्या	१५०			
क	प्राकृतिक गर्भधान	संख्या	१३०			
	चलेको उन्नत राँगो	संख्या	८			
	चलेको उन्नत साढे	संख्या	३			
	भलेका ५०%बोयर	संख्या	१५			
ख	कृतिम गर्भधान सेवा		३०			
१३	दाना पसल					
१४	सक्रिय ग्रा.प.स्व.का.	संख्या	१			
	महिला	संख्या				
	पुरुष	संख्या	१			
१५	पशुपन्डी क्षेत्रमा ऋण लगानी	रु हजार				
	समूह भित्र ऋण लगानी	रु	३०९००			
	ऋण लिने किसान	संख्या				
१६	पशुपन्डी हाटबजार	संख्या				
१७	पशुजन्य पदार्थ उत्पादन	मे.ट.				
क	मासु	मे.ट.				
	भैसी राँगा	मे.ट.	२२०.४०			
	बाख्रा/खसी/बोका	मे.ट.	१३०.४५			
	भेडा/भेडी	मे.ट.	९०.७६			

	बंगुर	मे.ट.	६१			
	खरायो	के.जी	१			
	कुखुरा	मे.ट.	३०			
	हाँस	के.जी.	१			
ख	फुल	संख्या	५२३२०			
ग	उन	के.जी	७.९			
घ	छाला	संख्या				
१८	पशुपन्छी व्यवसायिक समिती	संख्या				
१९	पशुजन्य पदार्थ		४.४			
	घ्यू		२.७२			
	राडी पाखी		९०४			
	दुध		१७.४२०			
	ह्याचरी		१			
	मासु प्रशोधन					
२०	पशु सेवा क्षेत्रमा कार्यरत NGO	संख्या	५			
२१	पशु सेवा क्षेत्रमा कार्यरत INGO	संख्या	१			

ई) पशु तथा पशुजन्य पदार्थको बजार मूल्य:

क्र.श.	विवरण	इकाई	बजार मूल्य रु.
१	जिवित पशु	प्रति गोटा	
	स्थानिय गाई		१३०००
	वर्णसंकर गाई		२५०००
	हलगोरु		४००००
	दुधालु भैसी		८५०००
२	जीवित तौलको आधारमा	के.जी.	
	खसी/बोका		५००
	बाख्रा/भेडी		४५०
	स्थानिय कुखुरा		७००
	ब्रोइलर		३८०
३	प्रसोधित पशुजन्य पदार्थ		
	गाईको दुध	लि	७०
	भैसीको दुध	लि	८०
	दही	लि	८०
	पनिर	के.जी	
	घ्यू	के.जी	१०००
	छुर्पि	के.जी	
	आईसक्रिम	के.जी	
४	अप्रशोधित पशुजन्य पदार्थ	के.जी	
	राँगाको मासु	के.जी	२५०
	खसीको मासु	के.जी	७००
	बोकाको मासु	के.जी	६५०
	थुमाको मासु	के.जी	५५०
	बंगुरको मासु	के.जी	२८०
	सुँगुरको मासु	के.जी	२८०
	ब्रोइलरको मासु	के.जी	४००

	स्थानिय कुखुराको मासु	के.जी	८००
	लेयर्सको मासु	के.जी	
	अन्डा	गोटा	१५
५	काचो छाला	गोटा	
	सानो पशुको	गोटा	
	ठूलो पशुको	गोटा	
६	दाना बनाउने कच्चा पदार्थ		
	मकै	के.जी	३०
	ढुटो	के.जी	
	भटमासको पिना	के.जी	
	तोरीको पिना	के.जी	२०
	माछाको सिद्रा	के.जी	
	जौ	के.जी	२०
	गहु	के.जी	३०
	अन्य	के.जी	

२०. भूमे गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय पशु सेवा शाखाको आ.ब.२०७८/०८९ को बार्षिक प्रगतीको विवरण

अ) कार्यक्रम भूमे गाउँपालिका पशु बिकास कार्यक्रम तर्फ:

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	एकाई	परिमाण	बार्षिक लक्ष		हालको प्रगति		लाभान्वित संख्या			कै
				भौतिक	वित्तिय	भौतिक	वित्तिय	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	भेटीरिनी प्रयोगशाला मर्मत	पटक	१	१	५०	००	०	०	०	०	
२	कृतिम प्रजनन केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	पटक	१	१	२००	१००%	९९.९९%	५०	१०	६०	
३	व्यवसायिक बाख्रापालन तालिम	पटक	१	१	१००	१००%	१००%	१८	२	२०	
४	व्यवसायिक कुखुरापालन तालिम	पटक	१	१	१००	१००%	१००%	१३	७	२०	
५	व्यवसायिक पशु पालन तालिम	पटक	१	१	१००	१००%	१००%	७	१४	२१	
६	कुखुरा फर्म व्यवस्थापन कार्यक्रम ५० % अनुदान	संख्या	४	४	१८८	१००%	८९.३६%	२	२	४	
७	व्यवसायिक बाख्रा पालन फर्म सुदृढीकरण कार्यक्रम ५० % अनुदान	संख्या	९	९	४५०	८८.८९ %	८८.८९%	१	७	८	
८	पशुपालक अगुवा कृषक भ्रमण कार्यक्रम	पटक	१	१	२००	००	०	०	०	०	
९	घर पालुवा कुकुरहरुका लागि रेविजको खोप खरिद र ढुवानी	पटक	१	१	१५०	१००%	१००%	३७	८७	१२४	
१०	पशुपन्छीका लागि औषधी खरिद	पटक	१	१	३००	१००%	९९.९९%	७६७	७००	१४६	
११	व्यवसायिक बाख्रा पालन फर्म समुहहरुलाई उन्नत जातको प्रजनन बोका खरिद ढुवानी र वितरण कार्यक्रम ५० % अनुदान	संख्या	५	५	७९७	८०%	२९.५८%	०	४	४	

१२	उन्नत जातको भेडा बाख्राको प्रजनन थुमा/च्याङ्ग्रा खरिद ढुवानी र वितरण	संख्या	१५	१५	३००	१००%	५%	०	१	१	
१३	व्यवसायिक कृषि फर्म,समुह,सहकारीहरूलाई वर्षे घासको विउ,वेर्ना वा सेट खरिद ढुवानी र वितरण	पटक	१	१	१५०	१००%	९२.२९%	९७	१४९	२४६	
१४	डाले घाँस नर्शरी स्थापना	संख्या	३	३	१५०	१००%	१००%				
१५	व्यवसायिक पशुपालक कृषि फर्म,समुह, सहकारीहरूलाई हिउदे घाँसको विउ तथा सेट खरिद ढुवानी र वितरण	पटक	१	१	१५०	१००%	१००%	१६३	१९१	३५४	
					३३८५	१००%	६१.६१%	११५५	११७	२३२	
								४	९	९	

आ) भूमे गाउँपालिकाकालाई पशु विकास तर्फ संघिय सरकारबाट ससर्त अनुदान कार्यक्रम तर्फ:

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	एकाई	परिमाण	वार्षिक लक्ष		हालको प्रगति		लाभान्वित संख्या			
				भौतिक	वित्तिय	भौतिक	वित्तिय	महिला	पुरुष	जम्मा	
	आ.ब.२०७७/०७८ मा स्थापना भएको वंगुरको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) बिकास कार्यक्रम निरन्तरता कार्यक्रम	पटक	१	१	६००	१००%	९६.१५%	१४३	१३४	२७८	
४	ईपिडेमोलोजी रिपोर्टड	फटक	२	२	१००	१००%	९१.२०%	१०	१५	२५	
	जम्मा				७००	१००%	९५.४५%	१५३	१४९	३०३	

इ) भूमे गाउँपालिकाकालाई पशु विकास तर्फ संघिय सरकारबाट समानिकरण अनुदान अन्तर्गत हस्तान्तरित कार्यक्रम तर्फ:

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	एकाई	परिमाण	वार्षिक लक्ष		हालको प्रगति		लाभान्वित संख्या			कै
				भौतिक	वित्तिय	भौतिक	वित्तिय	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	पारिवारिक स्तरको पशुपन्छी पालन र उपयोगको मोडल फर्म स्थापना	समूह	१	१	६००	१००%	९२.६०%	३९	३९	७८	
२	सूनोला हजार दिनका आमालाई कुखुरा वितरण कार्यक्रम	समूह	१	१	१७२	१००%	१००%	३५	०	३५	
३	समुदायलाई पशुजन्य पदार्थ उत्पादन तथा प्रसोधन सम्बन्धी १ दिने तालिम	समूह	५	५	४५	१००%	१००%	१०२	१०	११२	
					८१७	१००%	९४.५७%	१३७	४९	२२५	

ई) भूमे गाउँपालिका पशु सेवा केन्द्रमा कुल बजेट कार्यन्वयनको अवस्था:

क्र.सं.	बजेटको श्रोत	बजेट	खर्च रु.	खर्च प्रतिशत	मौजुदा	मौजुदा प्रतिशत	कै
१	गाउँपालिका कार्यक्रम	३३८५०००	२०८५५००	६१.६१%	१२९९५००	३८.३९%	
२	संघिय ससर्त अनुदान कार्यक्रम	७०००००	६६८१५०	९५.४५%	३१८००	४.५५%	
३	संघिय समानिकरण कार्यक्रम	६०००००	५५५६००	९२.६०%	४४४००	७.४%	
४	बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम	२१७०००	२१७०००	१००%	०	०%	
	जम्मा	४९०२०००	३५२६३००	७१.९४%	१३७५७००	२८.०६%	

२१. भूमे गाउँपालिका मार्फत सञ्चालित विभिन्न कार्यक्रमबाट लाभ लिने लाभग्रहीहरूक विवरण

क) तालिम सम्बन्धी विवरण:

आ.व.२०७८/०८९ मा सञ्चालन गरियका तालिम सम्बन्धी विवरण तपशिल अनुसार रहेको छ ।

(अ) पालिका स्तरिय तालिम

क्र.श.	तालिमको विवरण	सहभागी						अवधी	स्थान
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जदनजाती	अन्य		
१	व्यवसायिक पशुपालक तालिम	७	१४	२१	३	१२	६	३ दिन	गा पा
२	व्यवसायिक कुखुरा पालन तालिम	७	१३	२०	३	१५	२	३ दिन	गा पा
३	व्यवसायिक बाख्रापालन तालिम	२	१८	२०	३	१४	३	३ दिन	गा पा
	जम्मा	१६	४५	६१	९	४१	११		

(आ) स्तलगत तालिम

क्र.श.	समुदायलाई पशुजनसय पदार्थ उत्पादन तथा प्रसोधन सम्बन्धी १ दिने तालिम सञ्चालित वडा	सहभागी						अवधी	स्थान
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जदनजाती	अन्य		
१	भूमे १ पञ्चासे	१४	७	२१	०	२१	०	१ दिन	पञ्चासे
२	भूमे ३ झुङ्लावाड ठूलो गाउँ	२२	०	२२	१३	९	०	१ दिन	झुङ्लावाड
३	भूमे ५ उपल्लो साकिम	२१	०	२१	२	१९	०	१ दिन	उपल्लो साकिम
४	भूमे ७ लावाड	२९	०	२९	३	२६	०	१ दिन	लावाड
५	भूमे ९ स्याला	१६	३	१९	०	१९	०	१ दिन	स्याला
	जम्मा	१०२	१०	११२	१८	९४	०		
क्र.श.	(बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम) आमा समुहलाई कुखुरापालन तालिम	सहभागी						अवधी	स्थान
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जदनजाती	अन्य		
६	भूमे ९ सिमचौर	३५	०	३५	२	३१	२	१ दिन	भूमे ९
क्र.श.	(पारिवारिक स्तरको पशु पन्डी पालन तथा उपभोग नमुना फार्म स्थापना) ३ दिने व्यवसायिक कुखुरा पालन तालिम	सहभागी						अवधी	स्थान
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जदनजाती	अन्य		

७	भूमे ६ खाम्दै	१५	१०	२५	०	१२	१३	३ दिन	खाम्दै
क्र.श.	(पकेट बिकास कार्यक्रम निरन्तर्ता) १ दिने वंगुरपालन तालिम	सहभागी महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जदनजाती	अन्य	अवधी	स्थान
८	भूमे ६ महत	२१	१	२२	११	११	०	१दिन	महत
९	भूमे ७ धरमशाला	१८	१	१९	०	१९	०	१ दिन	धरमशाला
	जम्मा	३९	२	४१	११	३०	०		
	सबै स्तालगत तालिमको कुल जम्मा	१९१	२२	२१३	३१	१६७	१५		

(ई) सबै प्रकारका तालिमबाट लभ लिने लाभ ग्राहीहरुको विवरण:

क्र.श.	तालिमको नाम	सहभागी					
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जदनजाती	अन्य
१	गाउँपालिका स्तरिय तालिम कुल लाभग्राही	१६	४५	६१	९	४१	११
२	स्तलगत तालिमका कुल लाभग्राही	१९१	२२	२१३	३१	१६७	१५
	जम्मा	२०७	६७	२७४	४०	२०८	२६

ख) घर पालुवा कुरुरहरुका लागि रेविजको खोपको विवरण:

क्र.श.	खोपको विवरण	सहभागी						कुकुरको संख्या	अन्य पशु संख्या
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जदनजाती	अन्य		
१	भूमे गा पा भरी	३७	८७	१२४	४६	७५	३	३००	५

ग) पि पि आर खोपको विवरण:

क्र.श.	खोप लगायका भेडाबाख्राहरुको संख्या	खोप लगाईएको स्थान	लाभाम्वित		
			महिला	पुरुष	जम्मा
१	२६७१	भूमे १ रानिवास,रिकुड,सिमाना र लुकुम	२०	२४	४४
२	२३५२	भूमे २ काक्री,गावाड,खावाड र सैपातुड	१५	२९	४४
३	१३२६	भूमे ३ सिमा, मोरावाड ,क्याडसी र झुडलावाड	३३	४०	७३
४	९७८	भूमे ४ सकिम, काँडा र काडावगर	२५	३१	५६
५	८७३	भूमे ५ सेरावाड र उपल्लो साकिम	२१	३३	५४
६	७५६	भूमे ६ महत,महत वगर	१६	२७	४३
७	७८१	भूमे ७ लावाड ,गुनाम र धरमशाला	१९	२६	४५
८	२३४	भूमे ८ पाछावाड ,पोखरापाटा र दाडपाना	१३	२८	४१
	१००००	जम्मा	१६२	२३८	४००

घ) हीउदे घाँसको विउ तथा विरुवा वितरणको विवरण:

क्र.श.	विवरण /घाँसको नाम	परिमाण	सहभागी						कैफियत
			महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जदनजाती	अन्य	
१	जै घासको विउ	६०५ के जी	८२	९५	१७७	३८	१२८	११	
२	बर्षिम घासको विउ	२५५ के जी	८१	९६	१७७	३८	१२७	१२	
जम्मा			१६३	१९१	३५४	७६	२५५	२३	

ड) वर्षे घाँसको विउ तथा विरुवा वितरणको विवरण:

क्र.श.	विवरण /घाँसको नाम	परिमाण	सहभागी	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जदनजाती	अन्य	कैफियत

१	मकैचरी घाँसको विउ	१७० केजी	३७	४९	८६	३३	४७	६	
२	सुडानको विउ	१२० केजी	३७	४९	८६	३३	४७	६	
३	सुपर नेपियर सेट	३००० सेट	६१	९९	१६०	४६	१०५	८	
४	किम्बुको विरुवा	१५००पिस	६०	१००	१६०	४६	१०७	७	
५	ईपिलईपिल विरुवा	१०० पिस	१०	४७	५७	७	४०	१०	
६	राई खन्यू विरुवा	१५००पिस	६३	९७	१६०	४८	१०५	७	
७	बकैनो विरुवा	७४० पिस	६०	१००	१६०	४९	१०६	५	
८	ग्वाटेमाला सेट	१०००सेट	६६	९८	१६४	५०	१०५	९	
जम्मा			३९४	६८६	१०८०	३१२	६६२	५८	

१९) विभिन्न समयमा गाउँपालिकाबाट पशु विकासका लागि वितरण गरिएको पशुपन्छीहरूको विवरणः

क्र.श.	पशुपन्छीको किसिम	वितरित संख्या	स्थान
१	ग्रामिन कुखुरा	३२५	खाम्दै नमुना कृषक समुह भूमे ६ खाम्दै
२	ग्रामिन कुखुरा	३४०	सुनौला हजार दिनका आमाहरूको समुह भूमे ९ सिमचौर
३	५०% बोयर क्रश बोका	१	छहराखोला बाख्रापालन कृषक समुह भूमे ९ च्याङचुङ
४	५०% बोयर क्रश बोका	१	जमान बाख्रा पालन फर्म भूमे २ खावाङ
५	५०% बोयर क्रश बोका	१	बिर प्रताप बाख्रा फर्म भूमे २ खावाङ
६	५०% बोयर क्रश बोका	१	के एस एल बहुउद्देश्य कृषि फर्म भूमे ९ सिमाचौर

२०) पशु स्वास्थ्य शिविरको विवरण

क्र.श.	विवरण	ईकाई	जम्मा प्रगती	गाई/गोरु	रागाँ/भैसी	भेडा/बाख्रा	कुखुरा /हास	सुँगुर	अन्य
१	भूमे ६ खाम्दै	संख्या	११११	१०३	७१	२०८	६९१	२८	१०
२	भूमे ६ महत	संख्या	२६६९	२८९	३६	९१४	१२०४	२२४	२
३	भूमे ७ धरमशाला	संख्या	१०३६	२५०	१७	१८६	८५	४८७	११
४	भूमे ३ सिमा	संख्या	२८९	१०	८	५०	१५०	७०	१
जम्मा			५१०५	६५२	१३२	१३५८	२१३०	८०९	२४

(क) पशु स्वास्थ्य शिविरबाट लाभान्वित जनसंख्याको विवरण

क्र.श.	स्थान	पुरुष	महिला	जम्मा	दलित	जनजाती	अन्य	स्थान
१	पारिवारिक स्तरको पशु पन्छी पालन तथा उपभोग नमुना फार्म स्थापना) १ दिने आन्तराक तथा बाह्य प्रजीवि नियन्त्रण शिविर ,भूमे ६ खाम्दै	२४	२९	५३	०	३३	२०	भूमे ६ खाम्दै
२	पकेट विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित १ दिने आन्तराक तथा बाह्य प्रजीवि नियन्त्रण शिविर ,भूमे ६ महत	८१	१०७	१८८	३०	१२३	३५	महत
३	पकेट विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित १ दिने आन्तराक तथा बाह्य प्रजीवि नियन्त्रण शिविर ,भूमे ७ धरमशाला	२३	२५	४८	५	४२	१	धरमशाला
४	गरिवपी निवाराणका लागी लघुउद्यम बिकास कार्यक्रम औषधी वितरण तथा आन्तराक तथा बाह्य प्रजीवि नियन्त्रण शिविर भूमे ३ सिमा	१६	०	१६	५	११	०	
जम्मा		१४४	१६१	३०५	४०	२०९	५६	

२३. दैनिक पशुपंछी उपचार तथा स्वास्थ्य चेकजाँच तर्फ

क्र.स	महिना/ पशु पन्थी	गाई	भैसी	भेडा	बाख्रा	बंगुर	कुखुरा	अन्य	कुल जम्मा
१	श्रावन	१२	१२	०	२५४	६६	१७५	६	५१३
२	भाद्र	७	७	७	२२३	२५	३४	०	३०३
३	असोज	९	१३	२	२२०	६०	१०८	३	४१५
४	कार्तिक	११	८	१५३	३	५०	६७	३	२९५
५	मंसिर	११	२२	१५०	३१४	६३	८९	६	६५५
६	पुस	१२	१६	१६८	२००	२८	१४६	७	५७७
७	माघ	१४	१९	१२	१४५	३९	११४	१	३४४
८	फागुन	२२	१७	१०	२२२	४६	१७७	१	४९५
९	चैत्र	१३	८	५	२००	७०	१६०	५	४६१
१०	बैसाख	१२	११	५	१७१	७०	३७०	१	६४०
११	जेठ	२५	३७	१७	७५९	११३	४२७	५	१३८३
१२	असार	३७	३७	१७	६९४	२३	३६३	१	११७२
	जम्मा बार्षिक	१७३	२०७	५४६	३४०५	६५३	२२३०	३९	७२५३

१. पशुपन्थी उपचार सेवाबाट लाभान्वित बिवरण:

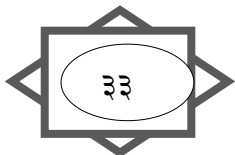
क्र.स	महिना	महिला	पुरुष	कुल जम्मा
१	श्रावन	५६	५०	१०६
२	भाद्र	३१	४१	७२
३	असोज	३१	४५	७६
४	कार्तिक	७४	७०	१४४
५	मंसिर	४७	३९	८६
६	पुस	४०	३८	७८
७	माघ	५८	४१	९९
८	फागुन	६६	५४	१२०
९	चैत्र	५३	४२	९५
१०	बैसाख	६१	४३	१०४
११	जेठ	१४४	१०९	२५३
१२	असार	१०६	१२८	२३४
	जम्मा बार्षिक	७६७	७००	१४६७

२. व्यवसायिक फर्म तथा समुह दर्ता तर्फ:

क्र.स	व्यवसायको प्रकार	बिवरण	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	फार्म दर्ता	गाई, भैसी, भेडा, बाख्रा, बंगुर, कुखुरा आदी	ओटा	४६	
२	समुह दर्ता	गाई, भैसी, भेडा, बाख्रा, बंगुर, कुखुरा आदी	ओटा	४	
	जम्मा			५०	

३. सिफारिस तर्फ:

क्र.स	बिवरण	परिमाण	कैफियत
१	पशुपंक्षी आयात/निर्यातका लागि स्वास्थ्य चेक जाँच तथा सिफारिस	९	
२	अन्य सिफारिस	२२	

२४. भूमे गाउँपालिकाबाट सञ्चालित सबै प्रकारका पशु विकास विकास कार्यक्रम, पशु सेवा कार्यक्रम, पशु उपचार सेवा र परामर्श सेवाबाट लाभ लिने कुल लाभग्राहीहरूको विवरण:

क्र.श.	कार्यक्रमको नाम	लाभ ग्राहीहरूको विवरण		
		महिला	पुरुष	जम्मा
१	भेटेरीनरी प्रयोगशाला मर्मत	०	०	०
२	कृतिम प्रजनन केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	५०	१०	६०
३	व्यवसायिक बाख्रापालन तालिम	१८	२	२०
४	व्यवसायिक कुखुरापालन तालिम	१३	७	२०
५	व्यवसायिक पशु पालन तालिम	७	१४	२१
६	कुखुरा फर्म व्यवस्थापन कार्यक्रम ५० % अनुदान	२	२	४
७	व्यवसायिक बाख्रा पालन फर्म सुदृढीकरण कार्यक्रम ५० % अनुदान	१	७	८
८	पशुपालक अगुवा कृषक भ्रमण कार्यक्रम	०	०	०
९	घर पालुवा कुरकुरहरूका लागि रेविजको खोप खरिद र ढुवानी	३७	८७	१२४
१०	पशुपन्थीका लागि औषधी खरिद	७६७	७००	१४६७
११	व्यवसायिक बाख्रा पालन फर्म समुहहरूलाई उन्नत जातको प्रजनन बोका खरिद ढुवानी र वितरण कार्यक्रम ५० % अनुदान	०	४	४
१२	उन्नत जातको भेडा बाख्राको प्रजनन थुमा/च्याङ्ग्रा खरिद ढुवानी र वितरण	०	१	१
१३	व्यवसायिक कृषि फर्म, समुह, सहकारीहरूलाई वर्षे घासको विउ, वेर्ना वा सेट खरिद ढुवानी र वितरण	९७	१४९	२४६
१४	डाले घाँस नर्शरी स्थापना			
१५	व्यवसायिक पशुपालक कृषि फर्म, समुह, सहकारीहरूलाई हिउदे घाँसको विउ तथा सेट खरिद ढुवानी र वितरण	१६३	१९१	३५४
१६	आ.ब. २०७७/०७८ मा स्थापना भएको वंगुरको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) बिकास कार्यक्रम निरन्तरता कार्यक्रम	१४३	१३४	२७८
१७	ईपिडेमोलोजी रिपोर्टिङ	१०	१५	२५
१८	पारिवारिक स्तरको पशुपन्थी पालन र उपयोगको मोडल फर्म स्थापना	३९	३९	७८
१९	सूतोला हजार दिनका आमालाई कुखुरा वितरण कार्यक्रम	३५	०	३५
२०	समुदायलाई पशुजन्य पदार्थ उत्पादन तथा प्रसोधन सम्बन्धी १ दिने तालिम ५ स्थानमा	१०२	१०	११२
२१	पि पि आर खोप सेवा	१६२	२३८	४००
२३	अन्य खोप सेवा	३७	५६	९३
२४	अन्य माध्यमबाट सेवा लिने किसानहरू	९६	३०	१२६
जम्मा		१७७९	१६९६	३४७६

२५. सबै प्रकारका शिविर तथा पशु सेवा केन्द्रको उपचार फाँटबाट उपचार सेवा पाउने पशुपन्थीहरूको विवरण

क्र.स	उपचारको विवरण	गाई	भैसी	भेडा	बाख्रा	बंगुर	कुखुरा	अन्य	कुल जम्मा
१	शिविर	६५२	१३२	१७	२१३०	२१३०	८०९	२४	५१०५
२	पशु सेवा केन्द्रको उपचार फाट	१७३	२०७	५४६	३४०५	६५३	२२३०	३९	७२५३
जम्मा पशुपन्थीहरूको सङ्ख्या		८२५	३३९	५६३	५५३५	२७८३	३०३९	६३	१२३५८

२६. पशु सेवा केन्द्रबाट उठेको राजस्वको मासिक विवरण:

क्र.स	महिना	राजस्व रकम रु. अंकमा	राजस्व रकम अक्षरमा	
१	श्रावन	१३०	एक सय तीस मात्र	
२	भाद्र	२००	दुई सय मात्र	

३	असोज	२०९०	दुई हजार नब्बे मात्र	
४	कार्तिक	१४४५	एक हजार चार सय पैतालिस मात्र	
५	मंसिर	३२६०	तीन हजार दुघ सय साठी मात्र	
६	पुस	२३५०	दुई हजार तीन सय पचास मात्र	
७	माघ	१४१०	एक हजार चार सय दश मात्र	
८	फागुन		रसिद सक्किकको कारण राजस्व संकलन नभएको	
९	चैत्र	१४२०	एक हजार चार सय वीस मात्र	
१०	बैसाख	१५८५	एक हजार पाच सय पचासी मात्र	
११	जेठ	७६१५	सात हजार छ सय पन्ध्र मात्र	
१२	असार	६२२५	छ हजार दुई सय पच्चिस मात्र	
जम्मा वार्षिक		२७६००		

२७. कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा आई परेका समस्याहरु र समाधान गर्न गरिएका प्रयास तथा कार्यक्रमबाट प्राप्त प्रतिफलहरुको संक्षेपिकरण:

क्र.श.	कार्यक्रमको नाम	आई परेका समस्याहरु	अवलम्बन गरिएका समाधानका उपायहरु	प्रमुख प्राप्त प्रतिफल तथा उपलब्धीहरु वा कार्यक्रम नहुनुको कारण
१	भेटेरीनरी प्रयोगशाला मर्मत	- दक्ष र अनुभवी मिस्त्रीको अभाव भयो। - सानो बजेटमा कसैले काम गर्न नमान्नु। - स्थानको अवलोकन नगरि बजेट छुट्याउदा कार्यन्वयन गर्न अप्ठेरो भयो	कुनै समाधानका उपायनै अवलम्बन गरिएन किनभने बजेटले सबै काम गर्न सकिने अवस्था थिएन।	- बजेटको अभावले प्रयोगशाला मर्मत हुन सकेन। - टायल खरिद गरि विच्छाउन ५० हजारले नपुगु।
२	कृतिम प्रजनन केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	- शाखामा यातायातको साधन नहुदा AI गर्न जाने समस्या भयो। - विकट र दुरिको हिसावले टाढा भएको हुदा Liquite Nitrogen ढुवानी गर्दा खर्चिलो भयो। १ कन्टेनर Nitrogen ढुवानी गर्दा गाडी रिजर्व गर्नुपर्ने र कुनै बैकल्पिक उपाय देखिएन। - किसानहरुमा ज्ञानको कमिले गर्दा समस्या देखियो।	- बैकल्पिक यातायातका राधन र भाडाका गाडीहरु प्रयोग गरेर भए पनि किसानले भनेको समय र स्थानमा पुग्ने काम भयो। - खर्चिलै भए पनि विविन्न कामको सिलसिलामा बाके पुगेको समयमा Nitrogen खरिद गरि ढुवानी गरि काम सञ्चालन गरियो। - किसानहरुलाई AI सम्बन्धी ज्ञान र उदारण देखाएर नयाँ प्रविधीहरु किसानलाई दिने काम भयो।	- किसानहरुले घरदैलोमै AI सेवा पाएका छन। - किसानहरुले रागो पाल्ने झनजेट र खर्चमाको बचत भएको छ। - उन्नत नश्लको पशुहरु उत्पादनमा टेवा पुग्ने देखिन्छ। - दुध, मासु र घिउको उत्पादनमा बृद्धि हुने देखिन्छ। - स्थानिय तहहरुका किसानहरुका लागि नयाँ र उन्नत प्रविधी भएकोले सहज र सरल तरिकाले ग्रहण गर्न सकेका छन। - किसानले छिटो सेवा पाउनुभयो।
३	व्यवसायिक बाख्रापालन तालिम	- भाह्य अनुभवी र विम्य प्रशिक्षक नपाईने, - जिल्ला स्तरका प्राविधीकहरु वेस्त हुने भएकाले शाखाकै कर्मचारीबाट तालिम प्रशिक्षण गर्नुपर्ने र दिएको सेवा सुविधाहरु आलेपबाट बेरुजु लेखिने।	- पशुसेवा शाखामा कार्यरत अनुभवी प्रशिक्षकहरुबाट तालिम सञ्चालन गरियो। - जिल्लास्तरका प्राविधीकहरुलाई निमन्त्रणा गरियो तर कार्य बेस्तताका कारण उपस्थिन नभए पनि तालिम सञ्चालन गरियो।	- स्थानिय स्तरका किसानहरुले घरदैलोमै उन्नत प्रविधी सम्बन्धी प्राविधीक ज्ञान प्राप्त गर्न सफल भयो। - किसानहरुलाई उन्नत प्रविधीहरु प्रसारण गरि खोर गोठमा परिक्षण गर्न र व्यवसायमा तल्लिन बनाउने काम भयो।

		● उपर्युक्त हल र उन्नत किसिमका तालिम सामाग्री नहुदा प्रशिक्षणमा समस्या देखिने । ● किसानहरूमा सिक्ने भन्दा कमाउने मनसाय देखिने ।	● आलेपबाट उठाएको वेरुजु असुल उपर गरि काम गर्ने प्रशिक्षकलाई निराश पारेर भए पनि तालिममा दिने सबै खालका ज्ञान सीप प्रदान गरियो । ● स्थानिय स्तरमा उपलब्ध हुने तालिम सामाग्रीहरु प्रयोग गरेर तालिम सञ्चालन भयो ।	● नयाँ आधुनिक र उन्नत व्यवसायिक किसानहरु उत्पादन गर्न सफल भयौ। ● किसानहरुले आफै बाख्रापालन व्यवसायमा आउने समस्याहरु समाधान गर्न सक्षम हुनुभयो । ● अगुवा किसानहरुको विकास र विस्तारमा टेवा पुग्यो । ● उन्नत प्रविधि प्रसार गर्ने किसानहरुको क्षमता विकास भयो ।
४	व्यवसायिक कुखुरापालन तालिम	● भाह्य अनुभवी र विग्य प्रशिक्षक नपाईने, ● जिल्ला स्तरका प्राविधीकहरु वेस्त हुने भएकाले शाखाकै कर्मचारीबाट तालिम प्रशिक्षण गर्नुपर्ने र दिएको सेवा सुविधाहरु आलेपबाट बेरुजु लेखिने । ● उपर्युक्त हल र उन्नत किसिमका तालिम सामाग्री नहुदा प्रशिक्षणमा समस्या देखिने । ● किसानहरूमा सिक्ने भन्दा कमाउने मनसाय देखिने ।	● पशुसेवा शाखामा कार्यरत अनुभवी प्रशिक्षकहरुबाट तालिम सञ्चालन गरियो । ● जिल्लास्तरका प्राविधीकहरुलाई निमन्त्रणा गरियो तर कार्य बेस्तताका कारण उपस्थिन नभए पनि तालिम सञ्चालन गरियो । ● आलेपबाट उठाएको वेरुजु असुल उपर गरि काम गर्ने प्रशिक्षकलाई निराश पारेर भए पनि तालिममा दिने सबै खालका ज्ञान सीप प्रदान गरियो । ● स्थानिय स्तरमा उपलब्ध हुने तालिम सामाग्रीहरु प्रयोग गरेर तालिम सञ्चालन भयो ।	● स्थानिय स्तरमका किसानहरुले घरदैलोमै उन्नत प्रविधि सम्बन्धी प्राविधीक ज्ञान प्राप्त गर्न सफल भयो। ● किसानहरुलाई उन्नत प्रविधिहरु प्रसारण गरि खोर गोठमा परिक्षण गर्न र व्यवसायमा तल्लिन बनाउने काम भयो । ● नयाँ आधुनिक र उन्नत व्यवसायिक किसानहरु उत्पादन गर्न सफल भयौ। ● किसानहरुले आफै कुखुरापालन व्यवसायमा आउने समस्याहरु समाधान गर्न सक्षम हुनुभयो । ● अगुवा किसानहरुको विकास र विस्तारमा टेवा पुग्यो । ● उन्नत प्रविधि प्रसार गर्ने किसानहरुको क्षमता विकास भयो ।
५	व्यवसायिक पशु पालन तालिम	● भाह्य अनुभवी र विग्य प्रशिक्षक नपाईने, ● जिल्ला स्तरका प्राविधीकहरु वेस्त हुने भएकाले शाखाकै कर्मचारीबाट तालिम प्रशिक्षण गर्नुपर्ने र दिएको सेवा सुविधाहरु आलेपबाट बेरुजु लेखिने । ● उपर्युक्त हल र उन्नत किसिमका तालिम सामाग्री नहुदा प्रशिक्षणमा समस्या देखिने । ● किसानहरूमा सिक्ने भन्दा कमाउने मनसाय देखिने ।	● पशुसेवा शाखामा कार्यरत अनुभवी प्रशिक्षकहरुबाट तालिम सञ्चालन गरियो । ● जिल्लास्तरका प्राविधीकहरुलाई निमन्त्रणा गरियो तर कार्य बेस्तताका कारण उपस्थिन नभए पनि तालिम सञ्चालन गरियो । ● आलेपबाट उठाएको वेरुजु असुल उपर गरि काम गर्ने प्रशिक्षकलाई निराश पारेर भए पनि तालिममा दिने सबै खालका ज्ञान सीप प्रदान गरियो । ● स्थानिय स्तरमा उपलब्ध हुने तालिम सामाग्रीहरु प्रयोग गरेर तालिम सञ्चालन भयो ।	● स्थानिय स्तरमका किसानहरुले घरदैलोमै उन्नत प्रविधि सम्बन्धी प्राविधीक ज्ञान प्राप्त गर्न सफल भयो। ● किसानहरुलाई उन्नत प्रविधिहरु प्रसारण गरि खोर गोठमा परिक्षण गर्न र व्यवसायमा तल्लिन बनाउने काम भयो । ● नयाँ आधुनिक र उन्नत व्यवसायिक किसानहरु उत्पादन गर्न सफल भयौ। ● किसानहरुले आफै पशुपालन व्यवसायमा आउने समस्याहरु समाधान गर्न सक्षम हुनुभयो । ● अगुवा किसानहरुको विकास र विस्तारमा टेवा पुग्यो । ● उन्नत प्रविधि प्रसार गर्ने किसानहरुको क्षमता विकास भयो ।

६	कुखुरा फर्म व्यवस्थापन कार्यक्रम ५० % अनुदान	- सूचना प्रसारण गर्दा पनि प्रस्त व्यवसायिक किसानकव पहुच नपुगु । - व्यवसायिक कुखुरा फर्म विस्तार नहुनु । - धेरै किसानहरु अनुदानमुखी बन्नु । - प्राविधिक स्टिमेट र नक्सा अनुसार काम नहुनु । - किसानहरुले भुक्तानी कागजात तयार गर्न नसक्नु । - झोले र विचौलिया किसानको वर्चस्व देखिनु । - उन्नत प्रविधी पहुच नपुगु	- सूचना प्रसारण गर्दा सबै प्रकारका सञ्चार माध्यम प्रयोग गरि किसान समक्ष पुग्याउन काम गरियो । - व्यवसायिक कुखुरा फर्महरु स्थापना गर्न चेतनामुलक र सेवा मुलक परामर्श गरियो । - प्राविधीक समस्यहरुलाई किसानले बुझने गरि सजिलो र सहज तरिकाबाट समाधान गरि कामकाज गरियो । - विचौलिया किसानलाई निरुत्साहित गर्ने प्रयास गरा वास्तविक किसानको खोजी गरि कार्यक्रम सञ्चालन गरियो । - उन्नत प्रविधीहरुलाई किसान समक्ष पुग्याउन विभिन्न प्रसार सामाग्री तथा तरिकाहरु प्रयोग गरियो	- व्यवसायिक किसानहरुले खोर बनाउनका लागि केहि रकम सहयोग भयो । - किसानहरुको घरमा उन्नत प्रविधी प्रयोग गरिएको खोरहरु तयार भए । - बास्तविक किसानहरु समक्ष सेवा पुग्यो । - किसानहरुले कुखुरापालन व्यवसाय संचालन गर्दा आई पर्ने समस्यहरु समाधान सहयोग भयो । - प्रविधिक समस्याहरु समाधान गर्नका सहयोग भयो । - गाउँगाउँमा नयाँ प्रविधी प्रयोग गरिएका खोर गोठहरु निर्माण भएका छन । - प्रविधी प्रयोग गर्न सहयोग पुगेको छ - प्रविधी प्रसारण गर्न सहयोग पुगेको छ ।
७	व्यवसायिक बाख्रा पालन फर्म सुदुढीकरण कार्यक्रम ५० % अनुदान	- सूचना प्रसारण गर्दा पनि प्रस्त व्यवसायिक किसानकव पहुच नपुगु । - व्यवसायिक बाख्रापालन फर्म विस्तार नहुनु । - धेरै किसानहरु अनुदानमुखी बन्नु । - प्राविधिक स्टिमेट र नक्सा अनुसार काम नहुनु । - किसानहरुले भुक्तानी कागजात तयार गर्न नसक्नु । - झोले र विचौलिया किसानको वर्चस्व देखिनु । - उन्नत प्रविधी पहुच नपुगु - असारमा काम सक्ने परिपाटीलाई समाधान गर्न नसक्नु ।	- सूचना प्रसारण गर्दा सबै प्रकारका सञ्चार माध्यम प्रयोग गरि किसान समक्ष पुग्याउन काम गरियो । - व्यवसायिक बाख्रा फर्महरु स्थापना गर्न चेतनामुलक र सेवा मुलक परामर्श गरियो । - प्राविधीक समस्यहरुलाई किसानले बुझने गरि सजिलो र सहज तरिकाबाट समाधान गरि कामकाज गरियो । - विचौलिया किसानलाई निरुत्साहित गर्ने प्रयास गरा वास्तविक किसानको खोजी गरि कार्यक्रम सञ्चालन गरियो । - उन्नत प्रविधीहरुलाई किसान समक्ष पुग्याउन विभिन्न प्रसार सामाग्री तथा तरिकाहरु प्रयोग गरियो	- व्यवसायिक किसानहरुले खोर बनाउनका लागि केहि रकम सहयोग भयो । - किसानहरुको घरमा उन्नत प्रविधी प्रयोग गरिएको खोरहरु तयार भए । - बास्तविक किसानहरु समक्ष सेवा पुग्यो । - किसानहरुले कुखुरापालन व्यवसाय संचालन गर्दा आई पर्ने समस्यहरु समाधान सहयोग भयो । - प्रविधिक समस्याहरु समाधान गर्नका सहयोग भयो । - गाउँगाउँमा नयाँ प्रविधी प्रयोग गरिएका खोर गोठहरु निर्माण भएका छन । - प्रविधी प्रयोग गर्न सहयोग पुगेको छ - प्रविधी प्रसारण गर्न सहयोग पुगेको छ । ५० % अनुदानमा पनि राम्रो काम गर्न सकिएको छ ।
८	पशुपालक अगुवा कृषक भ्रमण कार्यक्रम	कार्यक्रम नभएकोले समस्यहरु भएन	समाधानका उपायहरु पनि अपनायन ।	- अगुवा किसानहरुसंग राम्रो समन्वय हुने छ । - किसानहरु उन्नत प्रविधीसंग परिचित हुन्छन ।

				- आधुनिक र उन्नत प्रविधी प्रसारमा सहयोग मिल्ने छ । - अगुवा किसानले प्रयोग गरेको कामहरु हेरेर किसानहरुले सिक्न पाउछन । - अवलोकन गरेर सबै प्रविधीहरु थाहा हुनेछ । - नमुना र नयाँ किसानहरुबाट प्रविधी गृहण गर्न सकिने ।
९	घर पालुवा कुकुरहरुका लागि रेविजको खोप खरिद र ढुवानी	- कुकुर कब्जा गर्ने उपयुक्त केज उपलब्ध नहुनु । - कुकुर समात्न प्रयोग गरिने सामाग्री उपलब्ध नहुनु - कुकुरको क्रास बढी हुने र रोग फैलिने समस्या धेरै देखिने । - खोप लगाउन जादाँ सवारी साधनको व्यवस्था नहुनु । - खोप भडारण र ओसारपसार गर्न उपयुक्त साधन नहुनु । - सबै स्थानमा जानका लागि उपयुक्त सुविधा नहुनु । - किसानहरुसंग खोप लगाउने ज्ञान नहुनु । - किसानले सम्बन्धित स्थानमा कुकुर र विरालो नल्याउनु ।	- स्थानिय स्तरमा उपलब्ध हुने बस्तुलाई प्रयोग गरि सामाग्री तयार गरि समस्या समाधान गरियो । - कुकुर समात्नका लागि बोराको प्रयोग गरि कुकुर कब्जामा लिई खोप लगाउन सहयोग भयो । - सार्वजनिक सवारी साधनको प्रयोग गरि खोप लगाउने स्थान सम्म पुगि सेवा प्रदान भयो । - बाटो नपुगेको स्थानमा पनि पैदन हिडेर सेवा प्रदान गरियो । - किसानहरुलाई रेविज रोगको बारेमा ज्ञान प्रदान गरियो । - किसानहरुलाई सम्बन्धित स्थानमा कुकुर र विरालो ल्याउन सहयोग गरियो ।	- किसानहरुले पालेका कुकुर र विरालोहरु रेविज रोगबाट सुरक्षित भएका छन र ३०० भन्दा वढि किसानका कुकुर र विरालोलाई खोप सेवा पाएका छन। - किसानले स्थानिय स्तरमा रेविजको खोप प्राप्त गरे । - रेविज रोग फैलिनबाट केहिहद सम्म कम हुन्छ । - किसानहरुको लगानीमा खेर जादै। - किसानमा कुकुरहरुलाई खोप लगाउनुपर्ने ज्ञानमा बृद्धि भयो । - रेविजको खोप गाउधरका किसानहरुले सहजै प्राप्त गरेका छन। - भुसिया कुकुरहरुबाट रेविज रोग सरे सम्भावना कम भयो ।
१०	पशुपन्डीका लागि औषधी खरिद	- उपचारका लागि फिल्डमा जादा सवारी सधनको अभाव तथा सहयोग माग्दा अन्य शाखाबाट बाहानाबाजि गरि नदिने । - फिल्डमा उपचारका लागि हिड्ने कर्मचारीहरुलाई न्याडकोट, छाता झोला र लजिष्टिक सामाग्रीहरुको व्यवस्था नहुनु, भए पनि नदिनु । - पशुसेवा शाखा प्रति घिर्ण, हेपा र रिसा प्रवृती देखाई कामकाजमा असहयोग गर्ने । - स्टोर र कार्यालय एउटै कोठामा भएको हुदा औषधीको गन्धले बस्न कठिन, डिस्पेन्सरीको समस्य बारम्बार राख्दा सुने जस्तो गर्ने तर समस्या त्यहि स्थानमा देखिरहने पटकपटक एउटै समस्या पोखिराख्नुपर्ने ।	- सार्वजनिक तथा बैकल्पिक यातायातका साधन प्रयोग गरि काम गर्ने स्थान सम्म पुग्ने काम भयो । - स्थानिय स्तरमा पाईने सामाग्रीहरुको प्रयोग गरि समस्य समाधान भयो । - विविन्न समस्याका बावजुत सबै शाखा तथा कार्यालयहरुसंग समन्वय र सहयोगको मागी काम गर्न सफल भयो । - औषधीका कारणले गर्द प्राविधिकहरुको स्वास्थ्यमा नकरात्मक असर गर्ने थाहा हुदाँहुदै पनि सेवा प्रदान गर्ने काम भयो ।	- स्थानिय स्तरमा आई पर्ने समस्याहरु समाधान भएकाछन । - किसानहरुका विरामी पशुपन्डीहरुले उपचार सेवा पाएकाछन । - विकट बस्तीमा वसोवास गर्ने किसानहरुले पनि सेवा लिन सक्षम भएका छन । - पशु सेवा शाखाबाटै विभिन्न सेवा प्रदान भएको छ । - आन्तरिक तथा बाह्य परजीवीहरुहरुको उपचारका लागि आवश्यक औषधीहरु प्राप्त गरेका छन । - विभिन्न समयमा आई पर्ने पशुपन्डीहरुका समस्याहरु समाधान भएकाछन । - उपचार सेवा खोप सेवा प्रदान गर्न सक्षम भएकाछौ ।

		- कार्यालयमा पुराना र टुटेफुटेका दराज, कुर्सी हुदा सेवा प्रवाहमा समस्या हुने। - पुरानो र ह्याङ्ड डस्कटप नचल्दा दैनिक र प्रशासनिक कामकाज ढिला हुनु र समुदायबाट गुनासो आउनु। - बारम्बार औषधीहरूको अभाव हुने।	- कार्यालयमा उपलब्ध सामग्रीहरूबाटै सेवा प्रदान गरियो। - व्यक्तिगत खर्चबाट पनि एप्रोन, ग्लोपस किनेर पनस समस्या समाधान भयो। - औषधीको कमी भए पनि किसानहरूको सेवामा २४ सै घण्टा सेवा प्रदान गरायो।	- किसानहरूको घरमै गएर उपचार सेवा प्रदान गर्न सक्षम भएकाछौं। - पशुपन्थीहरूलाई आवश्यक पर्ने औषधीहरू र पोषण सुधार गर्नका लागि आवश्यक औषधी प्राप्त गरेकाछन। - स्थानिय स्तरमा आई पर्ने समस्याहरू समाधान गर्न सहज भएको छ।
११	व्यवसायिक बाख्रा पालन फर्म समुहहरूलाई उन्नत जातको प्रजनन बोका खरिद ढुवानी र वितरण कार्यक्रम ५० % अनुदान	- स्थानियस्तरमा उन्नत जातका प्रजनन बोकाहरू उपलब्ध नहुनु। - किसानहरूसंग प्राविधिक ज्ञानको कमि हुनु। - प्रजनन बोकाहरूको विमा गर्न विमा कम्पनी टाढा भएको र किसानहरूसंग विमा सम्बन्धी ज्ञान नभएको र झनजेट हुनु।	- स्थानियस्तरमा उन्नत जातका प्रजनन बोकाहरू खरिद गरि किसानहरूलाई वितरण गर्न काम थियो। - अपुग प्रजनन बोकाहरू बाहिरबाट ल्याएर वितरण गरियो। - बोकाहरूको विमा गर्नका लागि स्थानिय निर्जीवन कम्पनीहरूसंग समन्वय गरि काम गरियो। - अन्य आई पर्ने समस्याहरू शाखागतरूपमा समाधान गरियो।	- किसानहरूले स्थानियस्तरमा उन्नत जातका प्रजनन बोकाहरू उपलब्ध प्राप्त गर्न सफल भए। - स्थानियस्तरमा उपलब्ध बोकाबाट उन्नत जातका बाख्राहरूको उत्पादन हुने। - उन्नत जातका बाख्राहरूबाट मासु र उनको उत्पादनमा बृद्धि हुने छ। - उन्नत जातको प्रविधी स्थानिय किसानलाई प्राप्त भयो। - पशुजन्य पदार्थहरूको बृद्धि भयर किसानहरूको आर्थिक विकास र खाद्य सुरक्षामा सहयोग पुगेछ।
१२	उन्नत जातको भेडा बाख्राको प्रजनन थुमा/च्याङ्ग्रा खरिद ढुवानी र वितरण	- स्थानिय स्तरमा च्याङ्ग्राको बोका नपाउने - बाहिरबाट लयाउन पर्ने झनजेट हुने। - किसानहरूले भने जस्तो प्रजनन थुमा च्याङ्ग्रा नपाउने		- स्थानिय स्तरमा च्याङ्ग्राको बोका उपलब्ध भयो। - च्याङ्ग्राहरूको बिकासमा सहयोग पुगे - किसानहरूको उत्पादमा बृद्धि हुने चयो।
१३	व्यवसायिक कृषि फर्म, समुह, सहकारीहरूलाई वर्षे घासको विउ, वेर्ना वा सेट खरिद ढुवानी र वितरण	- घाँस वितरण गर्दा ढुवानी गरि स्थानिय स्तर सम्म पुर्‍याउन कठिन हुने। - किसानहरूलाई गाउँपालिका र वडा कार्यालय मार्फत वितरण गर्दा सबै किसानहरूको पहुँच नपुग्नु - किसानहरूले सजिलै उन्नत प्रविधी गहण नगर्ने। - किसानहरूको चेतनामा कमि देखिनु।	- सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रहरूबाट किसानहरूलाई वितरण गरियो। - जति सक्दो नजिकबाट किसानहरूलाई प्रदान गर्ने काम सम्पन्न भयो। - उन्नत जातका घाँसहरूको खेति गरि पशुपालन व्यवसाय गर्नुपर्छ भन्ने ज्ञान बृद्धि भयो। - किसानहरूमा चेतनामा बिकास भयो। - उन्नत जातको घाँसले ढाकेको जमिन बृद्धि हुने भयो।	- उन्नत जातका घाँसहरूको खेति गरि पशुपालन व्यवसाय गर्नुपर्छ भन्ने ज्ञान बृद्धि भयो। - किसानहरूमा चेतनामा बिकास भयो। - उन्नत जातको घाँसले ढाकेको जमिन बृद्धि हुने भयो। - पशुपालन व्यवसाय पष्टाउन सहयोग हुने भयो। - पशु पोषणको समस्या हल हुने भयो। - किसानहरूले स्थानिय स्तरमा उन्नत जातको घाँसको विउ पाउन सफल भए।

		घाँस खेति गरेर पशुपालन व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिपाठी नफस्टाउनु ।	- पशुपालन व्यवसाय पष्टाउन सहयोग हुने भयो । - पशु पोषणको समस्या हल हुने भयो ।	- उन्नत जातकव घाँसको खेति गरि पशु पालन गर्ने ज्ञानको विकास भयो । - मौसम अनुसार घाँसको खेती गर्ने सिपको विकास भयो ।
१४	डाले घाँस नर्शरी स्थापना		सार्वजनिक तथा बैकल्पिक यातायातका साधन प्रयोग गरि काम गर्ने स्थान सम्म पुग्ने काम भयो ।	- स्थानिय स्तरमा डाले घाँसहरूको नर्शरी स्थापना भएकोछ । - उन्नत जातका घाँसहरूको खेति गरि पशुपालन व्यवसाय गर्नुपर्छ भन्ने ज्ञान बृद्धि भयो । - किसानहरूमा चेतनामा बिकास भयो । - उन्नत जातको घाँसले ढाकेको जमिन बृद्धि हुने भयो । - स्थानिय किसानहरूका लागि आवश्यक डाले घाँसको उपलब्धता हुनेछ ।
१५	व्यवसायिक पशुपालक कृषि फर्म,समुह, सहकारीहरूलाई हिउदे घाँसको विउ तथा सेट खरिद दुवानी र वितरण	- घाँस वितरण गर्दा दुवानी गरि स्थानिय स्तर सम्म पुर्‍याउन कठिन हुने । - किसानहरूलाई गाउँपलिका र वडा कार्यालय मार्फत वितरण गर्दा सबै किसानहरूको पहुज नपुग्नु - किसानहरूले सजिलै उन्नत प्रविधी गहण नगर्ने । - किसानहरूको चेतनामा कमि देखिनु । - घाँस खेति गरेर पशुपालन व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिपाठी नफस्टाउनु ।	- सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रहरूबाट किसानहरूलाई वितरण गरियो । - जति सक्दो नजिकबाट किसानहरूलाई प्रदान गर्ने काम सम्पन्न भयो । - उन्नत जातका घाँसहरूको खेति गरि पशुपालन व्यवसाय गर्नुपर्छ भन्ने ज्ञान बृद्धि भयो । - किसानहरूमा चेतनामा बिकास भयो । - उन्नत जातको घाँसले ढाकेको जमिन बृद्धि हुने भयो । - पशुपालन व्यवसाय पष्टाउन सहयोग हुने भयो । - पशु पोषणको समस्या हल हुने भयो ।	- उन्नत जातका घाँसहरूको खेति गरि पशुपालन व्यवसाय गर्नुपर्छ भन्ने ज्ञान बृद्धि भयो । - किसानहरूमा चेतनामा बिकास भयो । - उन्नत जातको घाँसले ढाकेको जमिन बृद्धि हुने भयो । - पशुपालन व्यवसाय पष्टाउन सहयोग हुने भयो । - पशु पोषणको समस्या हल हुने भयो । - किसानहरूले स्थानिय स्तरमा उन्नत जातको घाँसको विउ पाउन सफल भए । - उन्नत जातकव घाँसको खेति गरि पशु पालन गर्ने ज्ञानको विकास भयो । - मौसम अनुसार घाँसको खेती गरि पशुपालन गर्ने सिप विकास भयो ।
१६	आ.ब.२०७७/०७८ मा स्थापना भएको वंगुरको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) बिकास कार्यक्रम निरन्तरता कार्यक्रम	किसानहरूले जागरुक्ता उत्सुक्ता र कृषि कर्म प्रति गम्भिर भएर चिन्ता तथा चसो नदेखाउनाले सुचना प्रकाशन गर्दा पनि समयमै आवेदन हाल्न नआउनु र किसानहरूको घरमै गएर डोर्याएर ल्याउनु	- किसानहरूमा जागरुक्ता उत्सुक्ता र कृषि कर्म प्रति गम्भिर भएर चिन्ता तथा चसो राखुन भनेर बिभिन्न तालिम तथा परामर्श गरीयो - किसानहरूले भनेको समय भित्र काम सम्पन्न गरुन भनेर	- किसानहरूले सुधारिएको वंगुरको खोर निर्माण गरी व्यवसायीक रुपमा वंगुरपालनको सुरुवात गरेको - किसानहरूमा कृषि कर्मबाट आयआर्जन गर्न आफ्नो कर्म प्रति जागरुक्ता उत्सुक्ता र कृषि कर्म प्रति गम्भिर भएर चिन्ता तथा चसो लिएर

		प्रर्ने अबस्थाको सृजना भएको किसानहरुले भनेको समय भित्र काम नगरी दिदा समयमै भुक्तानी दिन समस्या भएको र किसानहरु अनुभवी नभएकोले सबै कागजी प्रकृयाहरु मिलाइदिन प्रर्ने अबस्थाको सृजना भएको	बेला बेलामा फोन गरी घचघच्याउने सम्मका कामहरु गरिएको	लाम्नु प्रर्ने रहेछ भन्ने कुराको महसुस भएको
१७	ईपिडेमोलोजी रिपोर्टड			
१८	पारिवारिक स्तरको पशुपन्छी पालन र उपयोगको मोडल फर्म स्थापना	- पारिवारिक स्तरको पशुपन्छी पालन र उपयोगको मोडल फर्म स्थापना गर्न आम भेला समिति गठन गर्नु सजिलो भएता पनि काम गर्दा भने ज्यादै गाह्रो भएको जस्तै पारिवारिक स्तरको पशुपन्छी पालन र उपयोगको मोडल फर्म स्थापना बास बस्नु परेको अबस्था र डोकोमा बोकेर कुखुरा सम्बन्धित स्थानमा पुर्याउनु परेको - सम्बन्धित स्थानमा कुखुरा पुर्याई सकेपछी पनि कुखुरा बितरण गर्दा किसानहरुले सहयोग नगरेको जस्तै आफु आफु जबरजस्ती कुखुरा खोस्ने जस्ता हर्कत गरेको - कुखुराको खोर निर्माण गर्दा पनि समयमा काम सम्पन्न नगरेको	पारिवारिक स्तरको पशुपन्छी पालन र उपयोगको मोडल फर्म स्थापना कार्यक्रममा कुखुरा दुवानी गरेको गाडी बाटोमै फसे पनि रातको समयमा भए पनि यता उता घर गोठ खोजेर एक रात भए पनि कुखुरापालन गर्दा आवश्यक प्रर्ने दाना, वाटेर र फीडरको व्यवस्था गरी कुखुरा पालन गरी अर्को दिन डोकोमा दुवानी गरी सम्बन्धित स्थानमा पुर्याइयो।	किसानहरुको घर घरमा व्यवस्थित कुखुरा खोरको निर्माण भएकोले कुखुरापालन गर्न सहज भएको छ।
१९	सूनौला हजार दिनका आमालाई कुखुरा वितरण कार्यक्रम	सूनौला हजार दिनका आमालाई कुखुरा वितरण कार्यक्रम	सूनौला हजार दिनका आमालाई नआत्तीए बस्न आग्रह गरीयो।	सूनौला हजार दिनका आमालाई कुखुरा वितरण कार्यक्रम गर्दा सूनौला हजार

		कुखुरा बितरण गर्दा समयमा कुखुराको गाडी आइनुपुग्दा सूनौला हजार दिनका आमालाई बाटोमै कुराउनु प्रर्ने अबस्थाको सृजना भएको		दिनका आमा तथा बच्चाको स्वास्थ्यमा सुधार आउने देखिन्छ साथै कुखुरा पालन गर्दा सूनौला हजार दिनका आमाले सूनौला हजार दिनका आमालाई उपभोग गर्न पाइन्छ र सूनौला हजार दिनका आमाहरुलाई अन्डा र मासुको सातसाथै अन्य पोषिला पोषिला खानेकुराहरु पनि खुवाउनु प्रर्छ भन्ने कुराको पनि जानकारी भयो
२०	समुदायलाई पशुजन्य पदार्थ उत्पादन तथा प्रसोधन सम्बन्धी १ दिने तालिम ५ स्थानमा	समुदायलाई पशुजन्य पदार्थ उत्पादन तथा प्रसोधन सम्बन्धी १ दिने स्थलगत तालिमको आयोजना गरीएता पनि तालिम दिने स्थानमा पशुजन्य पदार्थ उत्पादन नहुनाले तथा ज्यादै कम मात्रामा मात्रै उत्पादन हुने भएकोले तालिममा प्रयोगात्मक कार्यक्रम गर्न गाह्रो भएको	पशुजन्य पदार्थ उत्पादनमा आत्मानिर्भर हुन सबै किसिमका पशुपालनमा जोड गरीएको छ (गाई भैसी भेडा बाख्रा बंगुर कुखुरा)	कृषकहरुले पशुजन्य उत्पादनलाई पनि प्रसोधन गरेर अन्य खाद्य सामग्रीहरु पनि उत्पादन हुने रहेछन् भन्ने कुराको ज्ञान तथा सिप प्राप्त गरे ।
२१	पि पि आर खोप कार्यक्रम	- किसानहरुले भेडा बाख्रा एक ठाँउमा सडकलन नगर्दा खोप लगाउन घर घरमा पुग्नु प्रर्ने अबस्थाका कारण खोप लगाउन धेरै समय लाग्ने गरेको - कोही कोही कृषकहरुले खोप लगाउन नमान्ने गरेको	खोप लगाउन नमान्ने कृषकहरुलाई पि पि आर खोपको बारेमा परामर्श गरी सकेपछीमात्रै खोप लगाइएको ।	किसानहरुका भेडा तथा बाख्राहरु पि पि आर रोग बाट सुरक्षीत भए ।

१. सबल पक्ष

- राजनैतिक स्थिरताका साथै सबै गाउँ टोल वडामा स्थानीय जनप्रतिनिधि रहेको ।
- मध्यपहाडी लोकमार्गले गाउँपालिकाको अधिकांश भाग समेटेको । (पश्चिम-पूर्व)
- शहिद मार्गले गाउँपालिकाको उत्तर दक्षिण जोड्ने अधिकांश भाग समेटेने ।

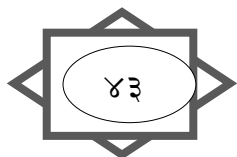
- गाउँपालिकाको योजना बैंक तथा गुरुयोजना तयार भएको ।
- भाषिक, सांस्कृतिक, सामुदायिक विशिष्टता र एकता ।
- स्थानीय जनप्रतिनिधि र कर्मचारीबीच क्षेत्राधिकार स्पष्ट र राम्रो तालमेल भएको ।
- कर्मचारी पदस्थापन भईसकेकोले कार्यसम्पादनमा सहजता देखिएको छ ।
- हावापानी सुहाउँदो कृषि उत्पादन, पशु व्यवसायका लागि प्रचुर सम्भावना रहेको ।
- सामाजिक संस्कारको रूपमा रहेको द्वारा प्रथा, सामूहिक कार्यलाई विकास गतिविधिमा जोड्न सकिने ।
- स्थानीय वन, खनिज प्राकृतिक स्रोत भएको । (सिसा लगायतको, फलाम, तामा)
- स्थानिय किसानहरु जाँगरिलो तथा व्यवसायिक किसानहरु भएकोले कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्नका लागि सहज भएको छ ।
- जिल्ला अन्तर्गत एकृत पशु तथा कृषि बिकास कार्यालय र अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरुले संचालन गरेका कार्य मार्फत किसानहरुको - चेतना स्तरमा बृद्धि बिकास भएको छ ।
- प्रत्येक वडा बकार्यालयमा कृषिपशु सेवा प्रविधिकको व्यवस्था भएको हुँदा कार्यक्रम संचालन गर्दा सहज भएको छ ।
- किसानहरुले घरदैलोमा पशुपन्थी उपचार सेवा, खोप सेवा र उन्नत प्रविधीको तालिम प्राप्त गरेका छन ।
- स्थानियस्तरमा किसानहरुले उन्नत प्रविधी, उन्नत जातका प्रजनन बोकामुखुरा र उन्नत जातका घाँसका वित्तु तथा विरुवाहरु /च्याङ्ग्रा/भैसी/गाई/भेडा/ प्राप्त गर्नुभयो ।
- स्थानिय तथा व्यवसायिक किसानहरुले भकारो सुधार, कुखुराको खोर सुधार, भेडाबाख्राहरुको खोर गोठ सुधार, सुगुर बंगुरको खोर सुधार, गाई भैसीहरुको भकारो सुधार भएको छ ।

२. कमजोर पक्ष

- स्थानीय किसानहरुमा चेतना तथा शिक्षाको कमी देखिन्छ ।
- किसानहरु सक्रिय भएर काम गर्न नचाहानु ।
- पशुपालन क्षेत्रबाट ढिलो प्रतिफल आउने भएको हुनाले किसान आकर्षित नहेखिनु ।
- फिल्डमा गएर पशुपन्थीहरुको उपचार गर्नका लागि पशु सेवा केन्द्रमा सवारी साधनको अभाव ।
- पशु सेवा केन्द्रमा ल्यापटप, प्रोजेक्टर लगायतका समाग्रीहरु नहुनाले तालिम सञ्चालन गर्न अन्य कार्यालयका कामकाज व्यथित हुन नसकेको ।
- किसानहरुले श्रम गर्न नमान्नु ।
- पशु सेवा कार्यक्रम संचालन गर्न बास्तविक किसानको अभाव देखिनु र चासो नदिनु ।
- गाउँपालिकालाई पशुपालन क्षेत्रमा अक्ल बनाउनका लागि प्रयास वजेत र जनशक्तीको अभाव ।
- स्थानिय किसानहरुको क्षमता बिकासका लागि स्तलगत तालिम तथा गाउँपालिका स्तरिय, जिल्लास्तरिय तालिमको अभाव ।
- नयाँ प्रविधिहरु प्रसारण गर्न, सूचना प्रवाह गर्न उपयुक्त सञ्चारको माध्यमको अभाव ।
- नयाँ प्रविधी गहन गर्ने र रुची राख्ने किसानहरुको अभाव ।

३. अवसर

- अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार भएकाले उपर्युक्त हावापानीमा सुहाउँदो पशुपन्थीको व्यवसाय गर्न सकिने ।
- स्थानिय स्तरमा सबै खाले शसु बिकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुनु ।
- स्थानिय स्तरमा उत्पादन भएका पशुपन्थीहरुको बजार व्यवस्थापन गर्न मध्यपहाडी लोकमार्ग, सहिद मार्ग र गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका कृषि सडकहरु सञ्चालनमा आउनु ।
- आर्थिकस्थिती कमजोर भएका किसानहरुका लागि लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन हुनु ।
- स्थानिय र अर्गानिक उत्पादनको माग बृद्धि हुनु ।
- गाउँपालिका मार्फत पशु सेवा बिकास कार्यक्रममा अनुदानका कार्यक्रम सञ्चालन हुनु ।
- किसानको घरदैलोमा पशुपन्थीको उचार तथा प्रयोगशाला सेवा सञ्चालन भएको ।

- स्थानीय सरकार मार्फत विभिन्न पशुपन्थी पालन तालिम सञ्चालन हुनु ।
- स्थानीय सरकारबाट योजना तर्जुमा हुँदा किसानहरूलाई आवश्यक पर्ने बजेटको ब्यवस्था गराउन सकिने ।
- नयाँ कार्यक्रम तथा नयाँ प्रविधीहरू माग गर्न सकिने ।

४. चुनौती

- स्थानीय किसानको आर्थिक, सामाजिक तथा भौतिक विकासमार्फत जीवनस्तर माथि उठाउनु ।
- स्थानीयस्तरमा पशुपन्थी जन्य बस्तुहरूको बिकास गरि पशुजन्यपदार्थमा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउने ।
- स्थानीय किसानहरूले उत्पादन गरेका पशुजन्य पदार्थलाई बजारीकरण गर्न ।
- स्थानीयस्तरमा उत्पादन भएका उन्नत जातका पशुहरूको बिक्रितरण गर्न ।
- गाउँपालिकाका सबै वडा गाउँबस्ती सम्म पशु बिकास सेवा, पशुपन्थी उपचार सेवा, खोप सेवा र अन्य सेवा गर्न ।
- किसानले अपेक्षा गरे अनुरूप कार्यक्रम सञ्चालन गर्न ।
- गाउँपालिकाका सबै वडाका गाउँबस्तीहरूमा पुगेर कार्यक्रम अनुगमन तथा फिल्ड भेरिफिकेशन गर्न ।
- किसानहरूको माग अनुसारको कार्यक्रम तथार गर्न र कार्यन्वयन गर्न ।
- पशुपालन क्षेत्रबाट रोजगारीको सृजना गर्न ।
- उन्नत प्रविधीमा आधारित पशुपालन व्यवसाय सञ्चालन गर्न ।
- सबै वडाका गाउँहरूमा पुगेर किसानहरूका पशुपन्थीहरूको उपचार तथा खोप कार्यक्रम गर्न ।

२८. पशु सेवा शाखाबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कामका झलकहरू

पकेट विकास कार्यक्रम अन्तर्गत तालिम

नमूना फर्म स्थापना अन्तर्गत समूह गठन

कृकरहरूलाई रेविज खोप कार्यक्रम

स्थानीय बहरलाई गोरु बनाउदै

घोडालाई बन्ध्याकरण गर्दै

सुनौला हजार दिनका आमालाई तालिम

बंगुर पालन किसानलाई तालिम

गोरुलाई उपचार गर्दै

पकेट विकास कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माण भएका बंगुरका खोर

घास वितरण गर्दै

डाले घाँस नर्सरी

विभिन्न तालिम

ग्रामिण कुखुराको खोर

हिउदे घाँसको विउ वितरण गर्दै

अनुदानमा निर्माण गरेका खोरहरु

उपचार गर्दै

कुखुरा पालन तालिम

सुधारिएको बंगुरको खोर

रेम्बो ट्रावट रेसवय

अनुदानमा निर्माण गरेका खोरहरु

पशु स्वास्थ्य शिविर

विभिन्न शिविर

PPR खोप कार्यक्रम

तालिमका सहभागीलाई प्रमाण पत्र वितरण

भेडि गोठमा भेडा उपचार गर्दै

पोषणका लागि कुखुरा वितरण

पशु स्वस्थ शिविर

२९. चरण तथा घाँसेवाली उत्पादन पात्रो

क.श	घँसको नाम	भौगोलिक क्षेत्र	वीउ छर्ने समय	वीउको मात्रा के.जी./हे	मलको मात्रा के.जी./हे	घाँस काट्ने समय	हरियो घाँस उत्पादन मे.ट/हे	वीउ उत्पादन मे.ट/हे
१	जै	तराई-मध्यपहाड	कार्तिक-मार्ग	१००	६०:४०:४०	पौष-माघ	४०-५०	१.५-२
		उच्च पहाड	कार्तिक-मार्ग	१००	६०:३०:३०	फागुन-असार	३०-४५	१.५-२.५
२	लुर्सन	उच्च पहाड	असोज-कार्तिक	२०-२५	२५:६०:३०	असार-असोज	६०-७०	१-३
		तराई-मध्यपहाड	बैसाक-असार	२०-२५	२५:६०:३०	पौष-जेठ	६०-७०	४-५
३	वर्षिम	तराई-मध्यपहाड	कार्तिक-मार्ग	२०-२५	२५:६०:३०	पौष-चैत्र	७०-८०	०.४-०.५
४	टियोसेन्टि	तराई-मध्यपहाड	बैसाक-असार	३५-४०	६०:४०:४०	असार-असोज	६०-८०	१-१.५
५	भेज	तराई-मध्यपहाड	कार्तिक-मार्ग	३५-४०	२५:६०:२५	पौष-चैत्र	१५-२०	५-१०
६	जुनेलो	तराई-मध्यपहाड	बैसाक-असार	२५-३०	६०:४०:४०	असार-असोज	२५-४०	०.५-०.६
७	सुडान	तराई-मध्यपहाड	बैसाक-असार	१०-१५	८०:५०:३०	असार-असोज	४०-५०	०.२-०.४
८	बाजरा	तराई-मध्यपहाड	बैसाक-असार	१०-१५	८०:४०:४०	असार-असोज	५०-६०	०.५-०.६
९	दिनानाथ	तराई-मध्यपहाड	बैसाक-असार	४०-४५	६०:३०:३०	असार-असोज	७०-९०	०.१-०.२
१०	नेपियर	तराई-मध्यपहाड	फागुन-असार	१००००	८०:५०:४०	जेष्ठ-मंसिर	१२०-१५०	
११	सेतोक्लोभर	तराई-मध्यपहाड	जेष्ठ-असोज	४५	२५:६०:३०	बैशाख-मंसिर	१२-१५	०.३-०.४
१२	राई घाँस	मध्य- उच्चपहाड	जेष्ठ-असोज	१०-१५	६०:४०:३०	जेष्ठ-कार्तिक	२०-३०	०.२-०.३
१३	कोते	उच्च पहाड	जेष्ठ-असोज	१०-१५	२५:६०:२५	जेष्ठ-कार्तिक	४०-५०	०.५-०.५
१४	कक्सफुट	मध्य- उच्चपहाड	जेष्ठ-असार	१०-१५	६०:४०:२५	बैशाख-कार्तिक	४०-५०	०.२-०.३
१५	डिस्मोडियम	तराई-मध्यपहाड	जेष्ठ-असार	२-३	२५:६०:२५	भाद्र-पौष	२५-३०	०.५-०.६
१६	स्टाईलो	तराई-मध्यपहाड	जेष्ठ-असोज	४-५	२५:६०:३०	भाद्र-पौष	५०-६०	०.१-१
१७	मोलासेस	तराई-मध्यपहाड	जेष्ठ-असोज	५-६	६०:४०:४०	भाद्र-पौष	५०-६०	०.१-०.२

३०. पशुपन्थीको खोप तालिका

क. कुखुराको खोप तालिका

लेयर्स समेर	ब्रोइलर उमेर	रोग	खोपको नाम	खोप दिने तरिका र मात्रा
१ दिन	१ दिन	मसेक्स	लेयर्स सि.भि १९८८ वा एस वी १ ब्रोइलर एच भि टि	१ एम एल छालामा
५-७ दिन	५-७ दिन	खानिखेत	एफ स्टेन	१ थोपा आँखा वा पानीमा
८-१२ दिन	८-१२ दिन	गम्बारो	ईन्टरमिडियट स्टेन	आँखामा
१८-२० दिन	१८-२० दिन	मेरेक्स	एच भि टि फ्रिप डाईट	छालामा
२४-२६दिन	२४-२६दिन	गम्बारो	ईन्टरमिडियट स्टेन	आँखामा
२८-३०दिन		रानिखेत	आईवी लासोटा वा एफ स्टेन	पानीमा
४२ दिन		पक्स	पक्स	पखेट्टामा
४९-५० दिन		रानिखेत	आईवी लासोटा वा एफ स्टेन	मासुमा
८-१० हप्ता		रानिखेत	आरटु बी	मासुमा
१२-१४ हप्ता		पक्स	पक्स	पखेट्टामा
१५ हप्ता		रानिखेत	आई बी एच १२०	पानीमा
१६ हप्ता		रानिखेत	एफ स्टेन वा लासोटा	पानीमा

ख. पशुको खोप तालिका

रोगको नाम	खोपको किसिम	खोप दिने तरिका	पहिलो पटक खोप दिने उमेर	खोप दिने जनावर	खोपको रक्षात्मक अवधी
भ्यागुते /चचरेर(HS/BQ)	HS/BQ comvine	गाई भैसी ५ml साना 3ml @s/c	३ महिना	गाई भैसी	६-१२ महिना
पटके (Anthrax)	एन्थ्रेक्स स्पोर एरोजल	१ ml @s/c	३ महिना	गाई भैसी	१ वर्ष
खोरेत(F.M.D)	एफ एम डि पोलिभ्यालेन्ट लाईभ	१ ml@s/c	४ महिना	सबै खुर पाटेका जनावर	६ महिना
सुंगुरको हैजा	ल्यापिनाईज्ड लाईभ स्वाइन फिवर खोप	१ ml@s/c	६ हप्ता	सुंगुर,बदेल र बंगुर	१ वर्ष
पि.पि.आर (P.P.R)	पि पि आर हेमोलोगस टिसियुकल्चर	१ ml@s/c	३ महिना	भेडा बाख्रा	१-२ वर्ष
रेबिज (Rabies)	ARV 20%	१ ml@s/c	३ महिना	कुकुर विरालो	६ म-१ वर्ष

(ख) जनहितका लागि जारी सन्देशहरू

ज्यानमारा रोग रेविजबाट

आफू कसरी बच्ने र अरुलाई बचाउने ?

बौलाहा कुकुर,विरालो,स्याल,न्याउरी मुसा वा अन्य मांसहारी जनावरको टोकाईबाट रेविज रोग सर्दछ ।

बौलाहा वा शङ्कास्पद कुकुर र जंगली जनावरले टोकेमा तुरुन्तै साबुन पानी वा सफा पानीले ५ मिनेटसम्म राम्रोसँग घाउ पखालौ र औषधी लगाऔ ।

टोक्ने कुकुर १० दिनभित्र मन्थो,मारियो,बेपत्ता भयो वा चित्र सकिएन भने डाक्टरको सल्लाह बमोजिम रेविज रोग विरुद्धको खोप लगाउने । **सावधान !** बौलाहा कुकुरले टाउको वा आसपासका धेरै ठाउँमा नराम्रो गरि टोकेको अवस्थामा तुरुन्तै रेविज विरुद्धको खोप लगाउनुपर्छ । किनकी रोग लाग्ने सम्भावना धेरै हुन्छ ।

पाल्तु कुकुर वा विरालोलाई नियमित रूपमा रेविज रोग विरुद्धको खोप लगाउनुपर्छ । पहिलो पटक ३ महिनाको उमेरमा दोस्रो पटक ९ महिनाको उमेरमा त्यसपश्चात प्रत्येक वर्ष रेविज विरुद्धको खोप लगाउनु पर्छ ।

कहिलै बिसिर्नु भएन,रेविज रोग लागेपछि कुनै उपचार हुदैन तर बेलेमा सावधानी पुग्यो भने सजिलै बाँच्न सकिन्छ ।

अनि यता पनि हेरौ त ।

- ❖ बौलाएको कुकुरले टोकेमा नियमित रेविज रोग विरुद्धको खोप लगाउनुपर्छ ।
- ❖ आजसम्म एउटा मात्र खोप लगाएर पुग्ने रेविज खोप पत्ता लागेको छैन ।

भूमे गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पशु सेवा केन्द्र

खाबाड-बगर, रुकुम (पूर्व)
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

मि शैल्या रोग रेबिजनी

क्याड कैजैर बचिने सोनो अरुलै कैजैर
बचैने ?

बौलिओ का,बिरालो,स्याल,न्याउरी विज्या सोनो छुटोओ जंगललु स्याकरी कैने जनावरनी
रेबिज रोग सरिय ।

बौलिओ संकालागिओ काअर सोनो छुटोओ जंगललु जनावरय अकैकिनी चानोजअ
साबुन, री अथवा चाओ रीए १० मिनेट सम्म चाउस घाउ छेने सोनो वाअस लाइने ।

कैने काय १० दिनल असिकिनी ,सैकिनी ,अमाकिनी सोनो मासरेसिने अताकिनी
डाक्टरय सल्लाह अयोओलु रेबिज रोगलै सैने खोप लगैने । **सावधान !** बौलिओ काय
डइत सोनो आकसैक होकसैक माखा पोक माचाउस अकैकिनी चानोजअ रेबिज सैने
खोप लैओ परिय । करौकी माखाजअ रोग लागिने ताओ दुयु ।

डासु का सोनो बिरालुलै घरी घरी रेबिज रोग मालागिने खोप लैव परिय । डाक
सोअ महिना अताक दोस्रो ९ महिना अताक होकिनी साल सालल रेबिज मालागिने
खोप लैओ परिय ।

खर्कज मेने माडक रेबिज रोग लागिकिनी वाअस धाने माताय खाली समैयक बिचार पुरैकिनी चाउस बाँचिनी ।

तखेप आरा पनि रडचुके ।

❖ बौलिओ काय अकैकिनी गरि गरि रेबिज रोगलै सैने खोप लगैने ।

❖ आछिम सम्म टोवो याजअ खोप लगैर यौने रेबिज खोप पत्ता लागिओ माले ।

भूमे गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पशु सेवा केन्द्र

खाबाडबगर, रुकुम (पूर्व)
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल